

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Borba do cinizma

Patriotizem je prazna beseda, če se ne izkaže v dejanju. Geslo narodnega in državnega edinstva je sama public, če kdo slovo in vzajemno delo za skupno državo dejansko razdira, če državljane raznih političnih in kulturnih smeri ter ver ne prestopa drugega proti drugemu hujša in jih deli v dva tabora, od katerih da je eden za državo, drugi pa proti njej. Kam vodi taka politika, ki sama sebe proglasa za domoljubno, v resnici pa mir in slovo v tem domu ruši, sejo samo medsebojno nezaupanje, razdor in sovraštvo, vidimo na neštetihih zgledih v zgodovini, danes pa s posebno nazornostjo ob španski državljanski vojni. Če se stranke v svoji medsebojni borbi, ki vodi tekma za čim večje dobro države, ne znajo brzdati in če se en politični tabor bori proti drugemu pod lažno zastavo nacionalizma in patriotizma, češ da le on na državo misli in zanjo čustuje, nasprotnik pa da je naravnost njen sovražnik — potem ne more konec take nevesteške in nepoštena politične borbe biti drugi, kakor da se bodo državljani začeli med seboj pobijati in bodo sami svojo državo uničili v krvi in ognju.

Posebno Jugoslovani, ki jih je zgodovina v tem oziru bridko izkušala, bi se morali zavodati, kako so jih medsebojni spori, ki so bili od strankarskih pohleptov in sebičnih nagonov raznih skupin ter neukročene želje po oblasti zanetjeni pod goljufivo pretvezo, da gre za državo, vsakokrat dovedli na rob propada v kaos in pod tuje robstvo. V resnici ni šlo za skupnost, za državo, ampak le za to, da ena stranka dobi v roke izključno vodstvo države, da zadovolji svojo željo po neomejeni oblasti in zaslužnjenu lastnega rodu in bratske krvi. Žalibog, komaj smo se zedinili in se lotili dela, da državo, ki jo je vse ljudstvo, srbsko, hrvatsko in slovensko z enakim rodoljubjem osnovalo, okrepimo in se v njej složno prizadevamo za svoje skupno gospodarsko blagostanje, za svojo politično veljavo na zunaj, pa za red in mir ter pošteno upravo na znotraj — se je notranji razdor zopet pokazal in je po krivdi nenasiitne lakote izvestnih političnih skupin po diktaturi, umetno in sistematično podžgan in neten, doseglj obliko, ki pomeni resno nevarnost za složno in mirno državno življenje. Ljudstvo te borbe, ki se ne ozira na narod in državo in na vzajemnost Jugoslovancev, čeprav jo neprestano nosi na jeziku, noče in jo v svojem srcu oboja in, kakor se razume, so tisti, ki so od te borbe daleč, ravno najboljši in najbolj resnični patrioti, dasi so tihi in skromni in ne razmetavajo svojih globokih narodnih čustev, pa svoje ljubezni do države ne razstavljajo kot kričavi mešetarji. Hoče in razpihujejo to borbo do skrajnosti le neko besno klikarstvo, ki na vsak način hoče vladati, dasi se je izkazalo kot nesposobno in je slovo ali, kakor se glasi srbskohrvatski izraz, edinstvo Jugoslavije samo rušilo in pod firmo »edino pravega jugoslovanskega patriotizma in udanosti državi in dinastiji« malodane do kraja razrušilo, kakor so to videli in občutili na svoji lastni koži vsi državljani Jugoslavije.

Danes, ko je to klikarstvo v opoziciji, v kateri bi mogli njega voditelji, izmordeni po komaj preteklih dogodkih in pravdoreko pravične politične usode, doprinesati svoj pozitivni delež k zopetnji temeljiti ureditvi zavoženega javnega življenja, kakor dela vsaka resnično patriotska opozicija — His Majesty's most loyal opposition pravijo temu na Angleškem — pa se njeno negativno delovanje ne samo nadaljuje, marveč se še od dne do dne stopnjuje po svojem preziranju vsakega občega državnega in narodnega interesa, po sovraštvu in ignoriranju vsakega moralnega načela in zakona v politični borbi. Kaj smo na primer vse doživeli v borbi proti konkordatu, ko je naša opozicija v svojem nebrzdancem gonu do oblasti šla tako daleč, da je, dasi je sama čisto ravnodušna napram verskemu vprašanju in našima krščanskima cerkvama, v kolikor jih kot božji instituciji sploh ne taji in zameta, pravoslavje in njegovo versko tradicijo izrabila zato, da je razveljavila vsaj srednjeveško fanatično versko sovraštvo do katolicizma in katoliških sodržavljancev! Hvalabogu se ji to ni posrečilo in država je tudi to obremenilno preizkušnjo brez večje škode vzdržala, toda miselnost opozicije in brezobzirnost njenih metod se je pokazala v vsej nagoti. In to v vprašanju, ki je izmed vseh vprašanj naše Jugoslavije najbolj delikatno!

Toda višek s tem še ni bil dosežen. Danes smo doživeli letak, ki ga neka anonimna firma po vsej Sloveniji v zaprti kuverti razpošilja naročnikom naših in nevtralnih časopisov, v katerem se na najbolj podel način sramoti pravoslavna cerkev, srbski narod in jugoslovanska vojska. Namen je ta, da bi ti letaki prišli v roke vsej javnosti, da bi jih takó seznanili tudi Belgrad, ki naj bi verjel, da to umazano psovance razpošilja »klerikalci«, in bi se tako oblatil slovenski katoliški tabor, za katerega se je pod ta neverjetno grd pamflet podpisala neka »Slovenska katoliška obramba«, ki seveda ne eksistira, kakor samó v bejadi in pokvarjeni domišljiji avtorjev. Zelo značilen je ta provokatorični letak, ki kaže, s kakšnimi klevetami sploh delajo proti nam naši nasprotniki, ki so nam jih zdaj podtaknili v obliki te »okrožnice«. V tem falzifikatu, ki naj večinoma stranko slovenskega naroda zopet denuncira na vladnem mestu, se pravoslavna cerkev kar na debelo obsipuje s psovkami in klevetami, ki jih ni zmožen izustiti noben katolik in kulturni človek. saj mogoče malokdo tako zelo pojmuje in uvaža globoke pozitivne nabožne, liturgične in nprastvene ter kulturne vrednote vzglednega krščanstva kakor ravno katoliki, posebno pa Slovenci, ki nikdar nismo s pravoslavci živeli v nobenem sporu, smo se vedno med seboj razumeli in cenili in smo i danes najboljši prijatelji ter se v verskih zadevah nič ne vmešujemo v posle drugega. In celó pravoslavno menišvo in samostane blati ta letak čisto v duhu boljše vizma in njegovih umazanih brezbožnih metod,

Nemčija oborožuje Kitajsko, ki jo japonska vojska in kitajska nesloga uničujeta Ponovno bombardiranje Nankinga in Kantona

London, 22. septembra. AA. Havas: Zaradi japonske grožnje, da bodo bombardirali Nanking in zaradi sklepa evropskih poslanikov, ki nočejo odstraniti svojih državljanov iz kitajske prestolnice, kakor tudi zaradi angleškega zadevnega koraka v Tokiu, se »Daily Telegraph« vprašuje, ali se japonska vlada sploh ozira na svetovno javno mnenje in kakšne bodo posledice letalskih napadov na goloroko prebivalstvo.

Obenem poroča list iz Ženeve, da je Nemčija poslala velike količine streliva in vojnega materiala na Kitajsko, kjer ima velike lastne gospodarske interese. Nemško-japonski dogovor nalaga Berlinu dolžnost, da nastopi proti sovjetskemu prodiranju na Kitajskem, vendar pa po tej pogodbi ni dolžna podpirati Japonske, če bi se ta hotela postaviti kitajске ozemlja in skušala pri tem likvidirati gospodarsko in finančno politiko evropskih družb na Kitajskem.

Poročila z bojišč

Šangaj, 22. septembra. o. Neprietranski inozemski vojaški opazovalci takole presojajo položaj na frontah na podlagi japonskih in kitajskih poročil o ponočnih in današnjih bojih:

Na severni fronti. Kitajske čete se še vedno umikajo na železniški progi Peiping—Hankov in na progi Tjencin—Hankov. Japonci so na prvi progi prišli 150 km daleč od Peipinga proti jugu, na drugi progi pa 100 km. Japonske čete sedaj obkoljujejo postojanko Paoting, kjer je zbrana glavna kitajska redna vojska. Paoting leži 145 km južno od Peipinga. Obkoljevalni krog, ki so ga japonske čete izvedle do danes opoldne, obdaja vso okolico razen južne in gre od mesta Sončeng (18 km severnozapadno od Paotinga) do mesta Tače, dalje do Čjenlanga (10 km daleč od Paotinga proti jugozapadu). Japonci so zasedli: Tunglungmen v bližini Mačangja in Taceho, 4 km daleč od Mačangja. Pri Paotingu razpolagajo Kitajci z 12 divizijami dobro izvežbanih in oboroženih mož in je treba pričakovati močnejšega odpora, čeprav z ozirom na nesložnost, ki vlada med kitajskimi poveljniki, ni treba pričakovati nikakih presenečenj.

Na železnici Tjencin—Pukov pa je prišlo med kitajskimi generali do neljubih razprtij. Vrhovni poveljnik kitajske 28. divizije general Vanfulin je namreč poveljniku v erditih bojih ginjajoče kitajske 28. divizije generalu Libentiju gladko odklonil vojaško pomoč, za katero je bil naprošen, kar je silno razburilo poveljnika 29. kitajske armade Sunčejana, ki menda nima več v oblasti vseh odredov svoje vojske.

Kolera razsaja v Šangaju

Južne fronte. Pri Šangaju ni bilo večjih vojaških dejanj. Japonska in kitajska fronta si stojita blizu nasproti. Kitajski odpor je žilav in vztrajen. Velika nevarnost pa grozi na tem oddelku od kolere, ki se neprestano širi. Kolera je prišla tudi že v Šangaj sam in so v mednarodnem oddelku mesta našli 1.500 smrtih primerov zaradi kolere. V francoskem delu Šangaja so pokopali 979 od kolere umrlih žrtev. Kako je po kitajskem oddelku in na frontah, o tem ni nikakih podatkov, toda številke morajo biti strašne. To je najstrašnejši primer kolere v zgodovini Šangaja.

Na južnih frontah razvijajo japonska letala veliko delavnost. Tako so davi že v tretjič napadla Kanton in nametala ogromno število bomb na vojaške naprave. Kitajska obramba je bila dobra in uspešna. Pri prvem napadu včeraj zjutraj so sestrelili 11 letal, pri današnjem pa sedem.

Mnogo hujši pa je bil zopetni letalski napad na Nanking. Včerajšnjega se je udeležilo 100 velikih bombnikov in 200 lovcev. Kitajci so se junaško borili. Danes je Nanking napadlo le 42 letal, ki so bombardirali nekatere važnejše dela mesta in nato odletela. Od kitajske strani se ni oglasil več noben protiletalski top. Tudi nobeno njihovo letalo se ni več dvignilo. Po dosedanjih poročilih so bombe zelo poškodovale vladna poslopja, poslopje generalnega štaba in poslopje Kuomintanga in tudi protiletalsko obrambno postajo. Ljudstvo zapuša Nanking in se v nepopisnih okoliščinah umika v notranjost dežele.

Danes je bil Nanking dvakrat bombardiran. Prvič je prišlo 42 letal, drugič 50. Bombe so raz-

dejale poslopje zunanjega ministrstva. Druge škodde ni.

Šangaj, 22. septembra. AA. Reuter: Višji uradnik kitajske vlade je takoj demantiral poročilo tokijskega lista, češ da je maršal Čangkajšek hotel izvršiti samomor.

Tokio, 22. septembra. Japonska vlada se je danes uradno oprostila za to, ker je bil angleški poslanik na Kitajskem pred dvema tednoma napaden od japonskih letalcev in ga je ena bomba lažje ranila. Popoldne so japonska letala dvakrat napadla mesto Kanton. Kitajci so sestrelili 2 letala, na katerih sta bila dva italijanska pilota. Ubityh je bilo 305 ljudi.

„Obzirno bombardiranje“

Tokio, 22. septembra. AA. DNB: Zastopnik zunanjega ministrstva je izjavil, da bo Japonska izvedla bombardiranje Nankinga z največje obzirnostjo, tako da ne bo ogrožala življenja neborcev in tujcev, ki žive v kitajski prestolnici. Zunanji mi-

nister Hirota je pa odgovoril na vloge angleškega in ameriškega poslanika, da bo sklep angleškega, francoskega in sovjetskega poslanika, ki hočejo vztrajati v Nankingu, le še podprl japonsko poveljstvo, da ukaže svojemu vojaštvu med vojaškimi nastopi proti Nankingu največjo obzirnost. Iz izjav zastopnika zunanjega ministrstva in zunanjega ministra Hirota, sklepajo tu, da bodo Japonci svoj nastop proti Nankingu nekoliko ublažili.

Vzrok spora — komintern

Riga, 22. sept. AA. (Stefani). Japonski vojaški ataše v baltičkih deželah, major Ononera, je dal listu »Rigasche Rundschau« izjavo o japonsko-kitajskem sporu. Pravi, da je sedanjí spopad nastal zaradi delovanja kominterne, katere vpliv v kitajski vojski, zlasti pa v severnih kitajskih armadah je posebno velik. Major Ononera izjavlja, da Japonska ne namerava stopiti v vojno s Sovjetsko Rusijo, da pa mora računati z vsako možnostjo.

Pred odhodom Mussolinija v Berlin 1.500 fašistov iz Italije je že tam

Rim, 22. sept. AA. Agencija Stefani objavlja naslednje uradno sporočilo o bližnjem Mussolinijevem potovanju v Nemčijo: Duce bo odpotoval 24. septembra v Nemčijo na poziv vodje in državnega kancelerja Hitlerja na uradni obisk. V Mussolinijevem spremstvu bodo zunanji minister grof Ciano, tajnik fašistične stranke Starace, minister narodne vzgoje Alfieri, osebni tajnik Bastiani ter uradniki raznih pisarn in zasebne pisarne predsednika vlade. Po enodnevnem zadržanju v Monakovem bo Duce odpotoval na Mklenburško, kjer bo 26. septembra pristoval zaključnemu delu jesenskih manevrov nemške vojske, nato bo odpotoval v Berlin, kjer bo ostal do 29. septembra.

Berlin, 22. sept. AA. DNB: V Berlin je prišlo nad 1500 italijanskih fašistov, ki žive v Nemčiji, da pozdravijo Mussolinija ob njegovem prihodu.

Berlin, 22. sept. AA. DNB: Ob uradni napovedi Mussolinijevoga obiska v Nemčiji piše glavni organ narodno socialistične stranke »Völkischer Beobachter« med drugim, da si gospa Tabouis v pariškem »Oeuvre« (komunistični dnevnik — op. ur.) spet zmišluje neki bližnji nemški napad na Avstrijo. To pisanje je prav gotovo samo uvod v kampanjo, ki jo bo ga. Tabouis med Mussolinijevim obiskom še povečala. Ker se je prav v zadnjem času večkrat pisalo o zboljšanju francosko-nemških odnosov, vprašujemo, pravi nacistični organ, koliko časa bodo v Parizu še dopuščali delo te razdirajoče centrale, ki dela po navodilih iz Moskve. »Berliner Tageblatt« pa meni, kako bi bilo prav, da bi se našel nekdo v Franciji, ki hoče živeti v Nemčiji v miru, in ge. Tabouis odkazal

mesto, kamor spada. Tudi »Berliner Börsen Zeitung« pravi, da bi morale francoske oblasti posvetiti nekoliko več pozornosti neumorni protinemški ofenzivi, ki jo razvija ga. Tabouis.

Dunaj v skrbeh Govorice o delitvi Avstrije

Dunaj, 22. sept. TG. V tukajšnjih političnih krogih vlada precejšnja zaskrbljenost glede Mussolinijevoga obiska v Berlinu, tembolj, ker je Mussolinijeva obnašanja napram Avstriji zadnje čase zelo hladno. Italijanska vlada je dosedaj tudi odklonila vsak uraden sprejem Mussolinija na ozemlju, ki ga bo prevozil na potu v Berlin skozi Avstrijo. To na Dunaju bolešno občutijo, kajti Avstrija je vendar članica italijanske trozveze, kjer je v paktu predvideno, da mora vsaka zaveznica, preden podvzame kakšne zunanje politične korake, poprej s svojimi zavezniki stopiti v stik in dobiti njihovo pritrditev. Na Dunaju odklanjajo možnost, da bi Avstrija postala obsek na osi Rim—Berlin, ker bi to hitlerjevsko propagando v Avstriji ojačilo. Po Dunaju kroži mnogo alarmantnih vesti. Tako tudi vest, da bo Avstrija razdeljena. Na uradnih mestih temu sicer ne pripisujejo nobene pozornosti, vendar pa je avstrijska vojska oblast poskrbela za izredno okrepitev vojaške moči na Tirolskem, z izgovorom, da bodo varovali Mussolinija na poti čez avstrijsko ozemlje.

Spopad v Tunisu

Tunis, 22. septembra. AA. (Havas). V zvezi z incidentom v Tunisu se doznajajo naslednje podrobnosti: Posadka italijanskih šolskih ladij »Amerigo Vespucci« in »Colombo« se je izkrcala tu v ponedeljek 20. septembra popoldne. Skupina kakih 60 italijanskih mornarjev se je napotila pred zgradbo italijanske zveze za zaščito človečanskih pravic, v kateri se nahajata tudi italijansko narodno društvo in Garibaldijev klub. Skupina italijanskih mornarjev je naskočila poslopje z vzkliki »Avanti, Avanti!«. V tem trenutku je bil v poslopju samo blagajnik

imenovane zveze Micelli. Njega so napadaleci ubili s strelom v srec. V tepežu, ki je nastal, so bili trije italijanski mornarji ranjeni, med njimi dva s strelji iz revolverjev. Ker se je med tem začelo zbirati na ulici ljudstvo, so napadaleci začeli bežati. Pri poskakovanju s balkonov in oken so se nekateri precej poškodovali. Takoj je bila pozvana tudi policija, ki je začela zasledovati napadalece, vendar se je tem posrečilo rešiti se na italijansko ladjo. Po informacijah Havasovega poročevalca se zdi, da je bil ta napad na protifašiste v Tunisu že prej pripravljen.

ker v svoji nevednosti in pokvarjeni domišljiji ne ve, kakor vemo to katoliki, da je prav vzhodno menišvo in samostanstvo bilo vedno ognjišče ljudske prosvete, verske poduhovitvenosti in krščanske pobožnosti, ko je vse drugo ležalo v mraku. Avtorji tega sramotnega dokumenta, ki poziva »slovenske katolike« na boj z »žilavo in grčavo slovensko pestjo« zoper pravoslavje in zoper Srbe, pa ne samó s pestjo, kakor pravi letak, ampak tudi z orožjem. Je pozabil, da katoliki, ki načeloma vsako revolucijo zavračamo in obojamo, še nikoli kakšne revolucije nismo zanetili in da imajo mir in red ter verska in politična strpnost v državi svojega najboljšega in najzanesljivejšega garanta v katoliški Cerkvi in cerkveni oblasti ter v vernem, zvestem katoliškem ljudstvu. Gorje državi, če bi se zanašala na take elemente, kakor so avtorji tega pamfleta, ki so v njem pokazali ves svoj brezdanji cinizem, saj se more le popola cinik tako igrati z največjimi svetinjami naroda, si hladno izmišljati take klevete in jih s peklensko hudobijo podtakniti svojim sodržavljancem drugega političnega mišljenja, pa skušati zopet hudodelsko zanetiti ogenj sovraštva in razprtije v Jugoslaviji.

Ali je treba še veliko razmišljati, v katerem arzenalu so sfabricirali to zadušljivo strupeno bombo, ki jo razpošiljajo po pošti pristašem JRZ po vsej Sloveniji? Monterji so se

sami izdali ne samo s pozivom »Slovenske katoliške obrambe« na krvavo revolucijo, ampak tudi z ogorčenimi besedami, s katerimi ta »katoliški odbore« pomiluje Franca Ferdinanda, o katerem pravi, da je bil »pokrovitelj našega Orla«, kar je seveda podla laž, ki jo je lani prosluli Mravljce, bivši poslanski kandidat komunistične stranke Jugoslavije, izustil tudi v parlamentu. Ne moremo trditi z matematično gotovostjo, iz katerega političnega tabora opozicije je izšla ideja tega letaka, ki s takimi kar otipljivo bedastimi in zlobnimi sredstvi operira zoper večinsko slovensko stranko, na vsak način pa si morajo primerno razdeliti odgovornost zanj vsi, ki stopnjujejo opozicijo proti bivši SLS, sedanjí slovenski JRZ, do skrajne stopnje, so sami po vojni dan na dan v tej ali oni obliki ponavljali klevete, ki jih razširja ta pamflet, in so se jih v zadnjem času posluževali proti nam s pravo besnostjo, ker jim je v borbi za oblast bilo dobro vsako sredstvo. Naša JNS bo že vedela, kdo je to... Tudi najnovejšemu produktu te pamfletske kampanje ne bo nihče verjel, najmanj še tam, kjer te metode danes že predobro poznajo in so sami izkusili te vrste borbo zoper večino državnega ljudstva z najbrezvestnejšimi sredstvi na lastni koži. Bilo je samó potrebno, da se je ta nevestiški način strankarskega političnega obračunavanja zopet enkrat razgalil in avtorji tega pamfleta se gotovo ne bodo veselili

učinka te svoje najnovejše politične bombe, ki jih bo same raznesla, naj so že na skrajni fašistični desnici ali na skrajni levisi opozicije med obojevalci komunizma.

Posebno globoko ogorčenje mora v vsakem poštenem človeku zbuditi zlasti ono mesto v tem pamfletu, v katerem avtor podtikuje svojim političnim nasprotnikom najbolj prostaške psovke zoper vojake in častnike naše armade, ki jo vsi ljubimo kot punčico svojega očesa, smo ponosni nanjo in ji bolj ko komur in čemurkoli drugemu zaupamo državo, sebe, Jugoslavijo! Kakšen cinizem mora vladati v duši avtorja ali avtorjev tega nezasižanega dokumenta, če so zmožni sploh zamisliti take nizkotne izraze na naslov naše slavne in neomadeževane vojske!

Da — nobena stvar ni mogla podati bolj šega dokaza, kako daleč more priversti politična borba v naši državi, če je ne vodi ozir na obči blagor, kakor ta dokument najbrezvestnejšega političnega cinizma, naj je prišel od koderkoli. Saj je čisto naravno, da imajo tam, kjer se na tako brezumen način razdira državljansko edinstvo, kakor to dela pri nas izvestna opozicija, svobodno polje vsi, ki hočejo v kalnem ribariti in državo sami v temeljih zrušiti, pa zato le še bolj delajo razdor med raznimi strankami. Toda odgovora, ki ga bodo ti elementi doživeli, sami gotovo ne pričakujejo in ne slutijo!

Zadovoljnost med nadzorniki Sredozemskega morja

Pred italijansko - angleško - francosko konferenco v Parizu

London, 22. sept. b. »Daily Telegraph« poroča o večeršnjem sporazumu med Italijo in Anglijo ter trdi, da je italijanska vlada pripravljena takoj poslati pomorskega strokovnjaka na konferenco v Pariz. Glavni italijanski delegat bo admiral Biscia, ki je Italijo tudi lani zastopal na pomorski konferenci v Londonu. Italija bo zahtevala, da se ji za kontrolo dovoli področje med Sicilijo in severno Afriko, ali pa da se ustanovijo tri cone, v katerih bi se izvajala skupna kontrola angleškega, italijanskega in francoskega brodovja.

Pariz, 22. sept. b. Zaradi pristanka Italije na konferenco v Parizu se v tujakih merodajnih krogih povdarja, da bo konferenca potekla brez posebnih težav, ker so izvršena vsa diplomatska predela. Pomorski strokovnjaki bodo hitro končali svoje delo na temelju nujnega sporazuma, ki ga je Italija neposredno priznala. Tudi ni izključena možnost razširitev pogajanj v zvezi s to konferenco. Pogajanja bi se lahko razširila na vprašanje nevtralne politike v Španiji. Ako bi se posrečilo Italijo pripraviti k sporazumu, potem bo velika napetost na Sredozemskem morju kaj kmalu popustila. Ta napetost je namreč predvsem nastala zaradi tega, ker so gotove države na sebi lasten način tolmačile obveznosti o nevtralnosti v španski državljanski vojni.

Rim, 22. sept. AA. Stefani: V komentarju o pristanku Italije na povabilo, ki sta ji ga poslali francoska in angleška vlada zaradi sodelovanja na sestanku francosko-angleških strokovnjakov v Parizu, izvaja »Messagero« tole:

Vnovič je stvarnost premagala izmišljotino in diplomatske spletke. Sicer bi brez dejanskega sodelovanja Italije bil vsak nastop v Sredozemskem morju nemogoč. Francosko-angleški predlog in pristank Italije bodo povsod pozdravili z zadovoljstvom. Vprašanje nadzorstva v Sredozemskem morju je sedaj vendar postavljeno na pravo mesto in zaupano državam, ki imajo največ pravice in sredstev, da ga uredijo. List upa, da v Parizu nimajo zahrbtnih misli. Ureditelj tehničnih vprašanj, prvi list na koncu, bo pospešila tudi kasnejše rešitev političnih vprašanj, ki so v zvezi s položajem v Sredozemskem morju.

„Neznana“ letala pa bombardirajo potniške ladje

Pariz, 22. sept. b. Tekom večeršnjega dne je neznano letalo zopet izvršilo napad na francosko potniško ladjo na Sredozemskem morju. Listi poročajo iz Casablance, da je bila francoska potniška ladja »Montauban«, last družbe Paquebot, na padena blizu Balaarskih otokov na polji iz Korzike v Casablanca. Napad se je izvršil ob 6. uri. Pilot je spustil šest bomb, ki pa so vse zgrešile cilj. Na ladji je bilo 700 oseb. Ladja je takoj prosila za pomoč ter jo je pozneje spremljal do Gibraltarske ožine angleški rušilec.

Riga, 22. septembra. AA. (Stefani.) V letonskih vodah v bližini riškega svetilnika so opazili skupino podmornic, ki so plule brez zaslav. Narodnost teh podmornic niso mogli dognati.

Manevri ob Kolpi

Nadaljevanje poročila s 3. strani

Med našimi topničarji

Vrnemo se proti Metliki. Po cesti pred nami drve širje lahki izvidniški tanki, motorizirani oddelki južne armade. Moderna vojaška oprema je tudi v naši vojski na pohodu. Za njimi vozijo veliki avtomobili, nabito polni pešcev. To so motorizirane čete brzih oddelkov, ki hitijo za tanki, da zasedejo čimprej določene postojanke. V Metliki je že precej južne armade, ki je morala zelo hitro hoditi brez Kolpo, da je tako zgodaj prispela v Metliko. Zavihamo proti Brodu na Kolpi ter po cesti proti Karlovcu. Srečavamo konjenice in motorizirane brze oddelke. Za njimi prihajajo strojniške čete in konjeniško topništvo. Pred nami je že prvi oddelki težkega daljnometnega topništva, ki ga bodo težki traktorji prepeljali v bližino Kolpe. Po razoranem travniku nas opozarjajo globoke brazde, da so tod peljala težka vozila, ki so se četrt metra vgrizla v razmočeno zemljo. Ustavimo se in si ogledamo globoke brazde ter po sledovih spoznamo, da so tod šle težke topniške motorne gume. Sledovi vodijo v bližino redkega gozdička, odkoder se čujejo reza povela. Motorizirano baterijo ujamemo v najzanimivejšem trenutku. Dasi je moštvo utrujeno, je vendar na požrtvovalnostjo začelo postavljati topove na določena mesta, da bodo mogli v najkrajšem času sipati težke granate na več kakor 20 km v daljavo. V trenutku, ko pridemo zraven, ravno razvažajo traktorje, ki so deli topov, katere moštvo ročno sestavlja. Delo je oteženo, ker je zemlja razmočena in se gume globoko vdirajo. Topničarjev to ne moti. Nekaj minut in delo je končano. Na težko lafeto je treba pritrčiti dolgo cev, ki se vozi na posebnih dvokolcih. Ko je cev pripeljana do lafete (okoli enega topa se suče in dela deset mož), po škripcu pritrdijo cev na lafeto in top je sestavljen. Nato še odpeljejo prazno dvokolico, na kateri se je vozila cev, pritrđijo lafeto topa v zemljo, namestijo aparate za natančno uravnavanje topa in glavno delo je opravljeno. Drug za drugim so topovi pripravljeni na svojih prostorih. Nosači že nosijo v zabojih težke nabojne. Ostalo moštvo pa vneto trga praprotni in seka vejčeve ter v nekaj minutah zakrije velike topove, tako da jih s ceste nihče ne bi mogel opaziti, niti letalci z višine. Traktorji, ki so opravili svoj posel, so nam izgine izpred oči. Ko se vrnemo na cesto, jih vidimo izpraznjene na rob gozdička, kjer so imenitno skriti v zelenju in maskirani s praprotnjo.

Med vojaki in Novomeščani

Ob pestrem in zanimivem filmu, ki se je odvijal današnji dan pred našimi očmi, je kaj hitro minilo popoldne in vrnemo se. Ko se vrnemo skozi Metliko, vidimo, da so lahki izvidniški tanki že opravili svojo nalogo in so nevidni za letalce ob gozdovih. Cesta zavije proti Gorjancem, kjer srečavamo prednje dele južne armade, ki je na tem mestu pregnala slabše enice ređe severne vojske. Ko pridemo čez Gorjance, zadenemo spet na enice severne vojske, ki z vso naglico hite naprej. Vedno bolj je zasedena cesta. Mimo nas gredo polti dravske divizije. Pridemo do Velikega Ceroveca, do gostilne »Zajec«, in ne moremo naprej. Desno ob cesti je divizija topništva, v sredini pa koraka mimo nas pehota in tako moramo čakati, da gre ves val mimo nas. Mimo nas korakajo sami sloveni, zrela mošnje-rezervisti. Vsi so skoraj sami Slovenci, Celjani in Ljubljanci pa so zastopani v prav velikem številu. Ze sem opazil tovariša rezervnega častnika, ki vodi svoj oddelki dobre volje, čeprav ga je dož je pošteno namočil. Pa sta me pogruntala dva Ljubljanska topničarja baterije, ki je obstala za kratak čas. »Dajte, še nas fotografirajte, da bomo imeli spomin na manevre!« Napravim jima veselje in ju fotografiram. Slike pa bosta dobila po končanih manevrih v uradništvu »Slovenec«. Kake pol ure smo čakali, da se je nekoliko spraznila cesta. Mogli smo nadaljevati vožnjo proti Novemu mestu. Se ves čas srečavamo močne enice severne armade, ki nam prihajajo nasproti. Na vrsti je topniški polk iz Ljubljane, za njimi pa prihajajo bolničarji in kuharji, ki vozijo na konjih kuhinjo in kuhajo za čete, ki korakajo pred njimi. Dobrodušnega in prav kuharsko razpoloženega Ličana vprašam, kaj kuha svojim tovarišem. »Guljaš s krompirjem!«

Kača, ki se je vila mimo nas po cesti v dolžini osmih kilometrov, se končuje. V bližini Novega mesta se odpre cesta in zdi se, da je večji del severne vojske, ki je šla po tej cesti, že mimo nas. Niti sedaj noče prenehati jesenski dežek, ki bo nekoliko motil manevre in tudi ni vseh radovednim in številnim Novomeščanom, ki smo jih srečavali na cesti daleč ven iz mesta z odprtimi dežniki in usti.

Novo mesto je zadnje dni prav svečano razpoloženo. Vojška godba dravske divizije igra

vsako popoldne na Glavnem trgu promenadni koncert. Mestna hiša je slavno razsvetljena in okrašena z napisom: »Živel kralj Peter II.« Tudi številne druge hiše so okrašene, raz vsako pa visi državna trobojnica v pozdrav odličnikom iz tujih držav in gostom, ki so prišli na naše jesenske manevre v dolensko prestolnico.

Ocenjevanje uspehov

Novo mesto, 22. septembra. AA. Z nastopom dejanske vojne med četami sedanjih velikih vojaških vaj, se je pričela tudi celokupna sodniška služba. Njena zelo pomembna in važna naloga obstoji v tem, da spremlja dejansko delo enot in da s primernimi sredstvi odstrani vse nenaravne pojave, ki nastajajo zaradi pomanjkanja sovražnega ognja, ki je glavni urrejalec podobnih vaj. Z drugimi besedami sodniška služba in njeni organi nadomeščajo sovražni ogenj, oziroma sovražne strele in ugotavlja, ali nastopajo čete v smislu izdanih zapovedi in v skladu z dotičnim dejanskim etanjem. Razumljivo je, da je treba sodniško službo urediti tem enote, čim večje je število vojaštva, v najraznovrstnejšimi rodovi vojske. Ker so vojaške vaje ob Kolpi operacija dveh nasprotnih armad, so morali sodniško službo urediti na najširši osnovi. Da tudi sodnikom olajša delo, so obsežno področje seda-

»Včeraj in danes so jns-arji razširili ta vrgel v majhni slovenski svet naš nespravljivi sovražnik, da bi nas pred jugoslovanskim svetom oblatil in nas pokazal kot nevarne državnemu miru, da bi mogel s še večjo kričavostjo dokazovati, kako nujno potrebno je, da zopet on začne varovati državo, t. j., da on zasede vladu in prevzame vodstvo države.

Ta okrožnica je nekaj edinstvenega v zgodovini našega narodnega in političnega boja. Včeraj smo tudi že objavili prvi dopis, iz katerega je razvidno, kako je naše ljudstvo v svoji oostrovidnosti sprejelo ta podli papir in kako hitro ga je spoznalo kot podtaknjeno, čeprav ima na dnu besedila nekako katoliško firmo. Danes objavljamo zopet tri dopise, najbolj značilne za odmev, na katerega je ta zločinska drznost naletela. Ker po deželi še ni bilo znano, v kakšnem obsegu se ta okrožnica razširja, nas skoro v vsakem dopisu prosijo, naj jo objavimo v celoti, da bodo tudi drugod vedeli, kakšnih sredstev se naš narodni, politični in kulturni sovražnik poslužuje, da bi nas pokopal v tistih svojih mlakozah, ki duše državo že od vsega početka.

Iz Ljubljane smo prejeli sledeči dopis: »Prosim, da priloženo okrožnico dobesedno objavite v »Slovenec« ter jo tudi pošteno komentirate. Okrožnica, ki jo po pošti dobivajo naši ljudje, je brezdvomno nastala v Ljubljani ter ji je očiten namen: nas prikazati kot nasprotnike armade, pravoslavja itd. — Objaviti jo je že radi tega treba, da ne bo kdo naših (nepoučenih seveda) nasedel. Zlobo jns-arjev pa je treba razgaliti. — Pozdravite (Prilaga letak v izvirniku.)

Iz Kranja smo prejeli: »Po Gorjanskem, predvsem pa v Kranju, so prejela slovenska katoliška društva in naši voditelji letake, ki so jih spisali naši nasprotniki, z namenom, da bi pokazali, kakor da vodijo naši ljudje politiko proti Jugoslaviji in da so polni sovražstva in gneva do vsega srbskega, predvsem do pravoslavne vere. Vsakdo, ki je prejel ta letak, je takoj spoznal, da so to spisali nasprotniki, dasi je bil

Vatikansko glasilo o novem vetru iz Nemčije:

Vatikan ne zaupa Nürnbergu, dokler je poganstvo prva vera sedanje Nemčije

»Osservatore Romano« je dne 15. septembra objavil o kongresu narodnega socializma v Nürnbergu v Nemčiji oceno, ki je bila napisana, kakor je sedaj znano, na najvišjem vatiškem mestu. Članek v uradnem glasilu Vatikana je torej treba vzeti kot merilo za ocenjevanje odnosov, ki vladajo med hitlerjevsko Nemčijo in Sveto Stolicjo kakor tudi odnosov med državo in katoliško cerkvijo v Nemčiji sami. »Osservatore Romano« piše med drugim:

»Zunanji potek nürnberškega kongresa pričakovani, da bo prišlo do dramatskega preloma z zadnjimi ostanki konkordata, ni uresničil. Nasprotno, Opazili smo vpliv neke pomirjalne reže, ki iz taktičnih razlogov ni smatrala umestno, strankini kongres motiti s kakšno odločno kretanje — to pa iz razlogov, o katerih bo treba ob drugi priliki razmotrivati. Toda, če bi kdo iz tega dejstva hotel izvajati optimistične posledice za nadaljni razvoj, bi s tem samo pokazal, da se iz izkustev zadnjih 4 let ni ničesar naučil. Sorazmerna zmernost, ki jo je treba razlagati iz trenutne politične osnove, naj nikar ne premoti, da bi pozabili, da gre odkriti in tajni boj proti Cerkvi in njenim v konkordatu zajamčenim pravicam brez prestanka dalje. Prepričevalni dokazi za to so, med mnogimi drugimi, vedno bolj napadalnici in — da se izražamo zelo milo — vedno bolj nevredni ton časopisja ter vladnih proti določbam konkordata naperjenih odredb o vzgoji mladine, v katerih od duhovnikov in veroučiteljev zahtevajo nič več in nič manj, kakor da »preosnujejo katekizem v smislu narodnosocialističnega nauka«.

»Končno je nürnberški kongres vendar le pokazal, da prodiranje novega poganškega duha tako imenovane (nordijske) šole v narodnosocialistično gibanje neprestano napreduje in da voditelji narodnega socializma nič ne storijo, da bi to prodiranje ustavili, marveč ga celo podpirajo in pri tem čestokrat pozabijo na taktične obzire, ki so jih prej imeli. Ko je namreč Sveta Stolica s pomočjo diplomatskih pisanj in neposrednih razgovorov zavzela svoje stališče k boju, ki ga proti krščanstvu vodi Rosenberg, je še vsakokrat dobila odgovor, da je to zasebna zadeva Rosen-

berga, za katero državna vlada odklanja vsako odgovornost. Toda vse to ni prav nič oviralo dejstva, da je propaganda in širjenje Rosenbergovih idej zavzemalo čedalje večji obseg, da je Rosenbergov nauk postal osnova svetovnonazornega poka in vzgoje vseli učiteljev, ki so odvisni od stranke in države, nadalje, da je Rosenbergov nauk prodir v vse državne šole, in končno, da je Rosenbergova knjiga »Pravljica 20. stoletja« postala bistveni in osnovni del nürnberškega programa. S tem je bilo seveda zaupanje v izjave in zagotovila nemške vlade omajano. No, sedaj se je celo zgodilo, da so v Nürnbergu sklenili, da podelijo Rosenbergu vsenarodno dario, kakor da bi svojemu dosedanjemu postopanju hoteli posaditi krono na glavo in odpri oči tudi tistim, ki so smatrali za bolj udobno, da miže. Tega slovesnega odlikovanja Rosenberg ni sprejel kot pesnik, marveč kot »kronani prerok« (propheta laureatus) narodnosocialističnega svetovnega nazora. Kdor se spominja papeževske okrožnice »Z glodajočo skrbjo« in važnosti, ki jo je polagala na odstranitev vseh tistih sil, ki delajo na to, da bi nastal prepad med cerkvijo in državo, bo moral razumeti, kako nevarna je pot, katero je nastopil kulturni razvoj v Nemčiji, ko je vsa državna uprava istega mnjenja z literarnimi proizvodi Rosenberga. Z žalostjo moramo ugotoviti, da je ta izjava složnosti podla vse predpogoje za pravo versko pomirjenje, ki ga je Sveta Stolica vedno želela v interesu nemškega naroda.

»Osservatore Romano« se nadalje čudi »zares neverjetni« trditvi, da baje »nemška revolucija ni skrivila nobenega lasu kakemu zastopniku cerkve«, kot da obstoječe razmere ne bi zadovoljevale, čeprav jih res še ne moremo primerjati s krvočelnimi dejanji v rdeči Španiji.

»Osservatore Romano« zaključuje svoj članek z naslednjim stavkom: »Kdo pa jamči današnjim oblastnikom v Nemčiji, da ne bo seme sovraštva, ki ga sejejo, in zaničevanje vsake zares svete stvari, ki se pred očmi oblasti samih vedno bolj nasilno širi, tudi enkrat v Nemčiji — na isti način, kakor v Španiji — rodilo sadove, pred katerimi mora biti vsakega iskrenega prijatelja nemškega naroda in njegove bodočnosti strah.«

Kralj Peter II. na belgr. velesejmu

Belgrad, 22. sept. b. Dasi je bil belgrajski velesejem snoči uradno zaključen, so bili razstavljivi vendar naprošeni, naj pustijo vse predmete do danes popoldne, ker je pričakovati, da bo razstavo obiskal kralj Peter II. Danes dopoldne je kralj v spremstvu kraljice Marije in kraljevičev Tomislava in Andreja sejem tudi obiskal. Kralj se je živahno zanimal za vse razstavljene predmete, kraljica Marija in predstavniki pa so mu polajnsjevali razne stvari. Kralj si je ogledal najprej »Putnikove paviljon«, kjer se je med drugim zanimal za prospekte in plakate jugoslovanske tiskarne. Nadalje pa se je Nj. Vel. kralj ustavil v paviljonu težke industrije, kjer so ga posebno zanimali predmeti železne industrije, ki so jih razstavili: Kranjska industrijska družba, Jeklarina Gustav-Rayne, železarna Štore in železarna Zenica. Končno si je kralj ogledal inozemske paviljone Italije, Nemčije, Romunije in Madžarske. Ljudstvo, ki se je zbralo okrog velesejma, ko je zvedelo, da pride kralj, je priredilo visokim obiskovalcem navdušene ovacije.

Predsednik jugoslovanske vlade odšel iz Prage

Praga, 22. septembra. AA. Danes ob 13.50 je predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović s svojim kabinetnim šefom dr. Dragom Protićem odpotoval nazaj v Belgrad. Od dr. Stojadinovića so se na železniški postaji poslovili predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža, zunanji minister Krolfa, glavni nadzornik češkoslovaške vojske general Sirovy, višji uradniški vladnega predsedstva in zunanjega ministrstva in osebje jugoslovanskega poslanstva v Pragi.

Na postaji je bila razvrščena častna četa, vojaška godba je pa zaigrala jugoslovansko in češkoslov. himno. Preden je vlak odšel, se je dr. Stojadinović prisrčno poslovil od predsednika češkoslovaške vlade dr. Hodže. Dr. Stojadinović spremljajo do češkoslovaške meje jugoslovanski poslanik v Pragi Vasa Protić, divizijski general Melihar in ministrski svetnik dr. Cernak.

Pred odhodom se je dr. Stojadinović sestal z bivšim francoskim ministrskim predsednikom Leonom Blumom.

Dunajska vremenska napoved: Deževno vreme bo trajalo naprej.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno in deževno s padcem temperature.

Pravilnik o uradnih zdravnikih

Belgrad, 22. sept. m. Notranji minister dr. A. Korošec je odobril pravilnik o službenem razmerju zdravnikov združenih zdravstvenih občin v dravski banovini. S tem pravilnikom je vsaj deloma popravljena krivica, ki so utrpeli banovinski okrožni zdravniki z uredbo, ki jo je izdala banska uprava dravske banovine leta 1930. Odobreni pravilnik vsebuje 17 členov ter ureja tudi službene prejemke. Banovinski okrožni zdravniki bodo prejeli odslej položajno doklado, ki

jo doslej niso in bodo mogli napredovati do skupine IV-2, medtem ko so doslej mogli doseči le šesto skupino. Letno zvišanje kredita za povišanje zdravniških prejemkov v dravski banovini znaša 200.000 din. Nadalje določa pravilnik, da bodo dobivali okrožni zdravniki pokojnino kot ostali banovinski uslužbenci. Doslej je znašala njihova pokojnina po 1. 1935 samo 1300 din. S pravilnikom je urejeno tudi vprašanje odškodnine za primer nadomestovanja zdravnikov drugih zdravstvenih občin. Navzile temu, da pravilnik ne izenačuje službenih prejemkov banovinskih okrožnih zdravnikov povsem s prejemki drugih banovinskih uslužbencev, vendar pomeni veliko pridobitev, ker daje uslužbencem s fakultetno izobrazbo položaj, ki jim gre. V tej zadevi sta se mudila v Belgradu predsednik društva banovinskih uslužbencev iz Ljubljane, višji računski inšpektor dr. Pire in predsednik društva banovinskih okrožnih zdravnikov dr. Jože Bohine iz Cerkelj pri Kranju. Na vseh pristojnih mestih sta našla veliko razumevanje, predvsem pa sta dobila veliko pomoč pri načelniku ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje dr. Stevi Ivančiču in pri generalnem inšpektorju dr. Goršilu v notranjem ministrstvu. Banovinski okrožni zdravniki so lahko hvaležni banu dr. M. Natlačenju, ki je predložil ta pravilnik, s katerim je omogočeno okrožnim zdravnikom napredovanje, kakor ga imajo drugi banovinski uslužbenci. Pravilnik postane veljaven, ko bo objavljen v »Službenem listu«

TOMBOLA

z najbogatejšimi dobitki v državi

3. oktobra v Kranju

Južna armada prekoračila Kolpo in zasedla Metliko

Prvi spopadi med sprednjimi stražami sovražnih armad



Izvidniški lahki tanki, kakršnih ima prvi oddelek južne armade veliko na razpolago.

Novo mesto, 22. sept. AA.

Danes so se začeli dejansko nastopi manevrov čet severne in južne vojske. Oba poveljnika sta v smislu svojih sklepov izdala potrebne zapovedi.

Prodiranje južne armade

Poveljnik južne armade je sklenil, da odrine s svojo armado 22. septembra ob sedmih zjutraj s svojega zbiralnega področja v smeri proti Novemu mestu, in sicer z glavnimi silami proti bregovom reke Kolpe, z združitvijo na desnem bregu te reke, in jadransko divizijo pa proti Brodu, Moravicam in Kočevju. Ta dan naj njegove čete s svojimi sprednjimi stražami dosežejo vasi Grašič, Sirkov vrh, Dobravice, potok Lahinjo, Gradac, koto 220, koto 216, Dobriško goro, Zidovec, koto 783, vasi Cerilje, Knežjo Lipo, Banjaloko in pa Kapič.

Zaradi tako razsežnega cilja je južna armada uredila svoj pohod proti severu v več kolonah, pred katerimi nastopajo hitre konjeniške enote.

Do 12 je južna armada v glavnem dosegla črto v višini ovinka reke Kolpe, ki jo je s svojimi prednjimi deli prekoračila med vasi Kamenje in Giblo.



Divizijski general Gamelin, šef francoskega glavnega generalnega štaba.

Te enote prodirajo mimo Radešiča, Drage, Ribnika in Metlike in so dosegle višino pred Metliko, kjer so se ustavile, slabše dele so pa poslale čez most pri Gibli proti Crnomlju in Gradcu. Oddečki, ki prodirajo na obeh bregovih reke Kolpe in ki so jo prekoračili pri Vinici in

Blaževu, so dosegli s svojimi sprednjimi stražami Sv. Ano, Talčju vrh. Pribečje in Ribnik, oddečki, ki so odšli čez Brod in Moravice ter prekoračili Kolpo pri Brodu na Kolpi, so pa dosegli s svojimi sprednjimi deli podgorje, Knežjo Lipo in Ajbelj.

Zato so te čete v vseh teh smereh zlomile odpor sprednjih delov nasprotnika. Hkratu so zbrale podatke o premikanju močnih sil na črti St. Peter, Novo mesto, Stari Log, Cerplje, Grčaniče na jugu.

Poveljnik južne armade je sklenil zbrati svoje čete v skupinah in sicer prvo skupino pri Drašnicah, Sirkovem vrhu, Dobravah, drugo skupino pri Gradcu, koto 220, tretjo skupino na koti 216 Zidovec, jadransko divizijo pa pri koti 641, Knežja Lipa, koto 803 in Hrastu, ki bo prodirala proti Kočevju.

Kako se premika severna armada

Poveljnik severne armade zbira svoje čete na črti Cerk, koto 1188, Mali Mošenjak, koto 702, koto 947, koto 924, Mirna gora, Škrebec, Oklinak, Sv. gora. Da bi mogel ta svoj sklep izvesti, je odredil svojim četam, naj pomnožene čete za varstvo zbiranja, zavzamejo dozdnevno mejo. Svojo armado bo poslal proti pravkar navedeni črti v več kolonah pod varstvom konjenice.

Do 12 je konjenica severne armade dosegla Škrebec in Oklinak in poslala naprej svoje kolesarske oddelke in konjeniški polk, da pregledajo reko Kolpo. Konjeniškiemu polku so bili pridruženi tudi pionirji, če bi kazalo porušiti mostove na Kolpi. Ostali oddečki te armade so v dveh kolonah dosegli do 13 s svojimi prednjimi stražami črto, ki jo navaja armadno povelje. Leva kolona je prišla do črte Hrast, Dule, Popovič, Kumčani; planinske čete, ki tvorijo desno kolono, so pa prišle do Sredgore, Zajčjega hriba, Kreča, Semiča in Plesa. Ker je poveljnik severne armade takrat zvedel, da je južna armada opoldne že prišla s svojimi prednjimi deli do Kolpe, je sklenil, da bo še danes in ponoči dosegel določene postojanke.

Praske predstraž

Današnji dan je bil na ta način izpolnjen s premiki obeh strank po določenih načrtih, ki naj se končajo s spopadom. Ker je med glavnimi silami obeh strank še precejšnja razdalja, so bili danes le manjši boji njihovih prednjih izvidniških delov. Najzanimivejši so bili med hitrimi enotami južne stranke in konjeniški oddelki severne stranke ob ovinkih Kolpe, kjer se je od delkom južne stranke posrečilo prekoračiti Kolpo.

Zagreb, 22. sept. AA. Danes dopoldne je prišlo v Zagreb francosko vojaško odposlanstvo z generalom Gamelinom na čelu. Na postaji so odposlanstvo pričakovali zastopniki vojaških in civilnih oblasti ter velika množica. Vojaška godba, ki je bila postavljena poleg dvojne vrste naših vojakov, je zaigrala francosko in našo himno. Odposlanstvo poje iz Zagreba na področje sedanjih velikih vojaških vaj.

Inozemske vojaške misije na naših manevrih

Kakor smo že poročali, je te dni prišlo na naše manevre mnogo tujzemskih vojaških oseb, katere bodo gostje naše armade. Vseh najvišjih predstavnikov prijateljskih in sosednjih armad, ki so gostje naše vojske, je 30.

Češkoslovaško armado zastopajo: Vojni minister Mahnik František, šef glavnega generalnega štaba Krejčí Ludvik, armadni general; generalštabni polkovnik Vejmelka František, poveljnik 22. pešpolka »Aragón«; generalštabni podpolkovnik Kropaček Václav, šef kabineta vojnega ministra; generalštabni major Novak Josef, šef kabineta šefa glavnega generalštaba; konjen. major Ort Jaromír, adjutant vojnega ministra.

Francosko armado zastopajo: divizijski general Gamelin Moric, šef glavnega generalštaba; brigadni general Dantes Henry, pomočnik šefa glavnega generalštaba; generalštabni polkovnik Petitbon Jean iz kabineta generala Gamelina.

Rumunijo bodo zastopale na manevrih tele vojaške osebnosti rumunske armade: divizijski general Siličiju Jon, šef glavnega generalštaba; brigadni general Jonescu Stefan, prvi pomočnik šefa glavnega generalštaba; polkovnik Jonescu Nikolaj, šef poročevalskega oddelka glavnega generalštaba; podpolkovnik Gavrilescu Aleksander, šef odseka glavnega generalštaba.

Grško armado bo zastopalo tole odposlanstvo: divizijski general Papagos Aleksander, šef glavnega generalštaba; brigadni general Platis Konstantin, prvi pomočnik šefa glavnega generalštaba; pehotni podpolkovnik Antoniju Evangelos, šef V. odseka glavnega generalštaba; konjeniški podpolkovnik Balodimos Andrej iz III. odseka glavnega generalštaba; konjeniški podpolkovnik Korziz Atanas, prvi adjutant šefa glavnega generalštaba.

Turško armado bo tudi zastopalo 5 odličnih častnikov turške armade, in sicer: maršal Fevzi Čakmak, šef glavnega generalštaba; generalštabni polkovnik Izet Aksalur, profesor vojne akademije; generalštabni podpolkovnik İhsan Eriç, profesor vojne akademije; generalštabni podpolkovnik Džedet Čulpan, profesor vojne akademije; generalštabni polkovnik Šefik Čakmak, poveljnik turškega letalstva.

Najštevilnejše bo zastopstvo italijanske armade, katere je poslala 4 visoke generale in 3 polkovnike, in sicer: italijansko vojaško misijo vodi armadni general Parmani Alberto, šef glavnega generalštaba italijanske armade ter podtajnik v ministrstvu vojske; dalje so člani misije: zborni general Guillet Amadeo, poveljnik bolonjskega armadnega zbora; divizijski general Gamera Emi-

lio, poveljnik prve brze divizije v Vidmu; inženjerski brigadni general Sogno Vittorio, šef odseka glavnega generalštaba; berzajerski polkovnik Baccari Alfredo iz inspekcije brzih čet; konjeniški

Češkoslovaški vojni minister skozi Maribor

Maribor, 22. septembra.

Danes opoldne je s praškim brzovlakom potoval skozi Maribor češkoslovaški vojni minister. Kakor znano, se bo g. minister udeležil manevrov naše vojske.



Časnikarji na bojišču

Novo mesto, 22. septembra

Prvi dan velikih manevrov se je moral začeti po starem pravilu z dežjem. Ko so zgodaj zjutraj vrgli časnikarje z mehkih postelj, je rosil pravi jesenski dežek, kakor ga premore samo naša Dolenjska. Danes sta začeli obe armadi korakati druga proti drugi in je že prišlo do prvega spopada.

Konjenica in kolesarji napreji

Mi smo se ob 7 zjutraj peljali iz Novega mesta. Sprejel nas je vrvež na cesti, ki je bil vse drugačen kakor prejšnje dni. Konjeniški polk se je obrnil proti Gorjancem in ga je ogledoval poveljnik severne armade, armadni general Juri-Sič. Avtomobil je drsel proti Gorjancem, ki so bili zaviti v gosto megleno kopreno. Takoj pri prvih gričih za Novim mestom se ustavimo, da vidimo, kako napreduje konjenica. Dež je zmočil konje, da kaplja od njih in ni suhega prostora na njih. Konjenike brani šlem in debela obleka ter plašči pred dežjem ter ni videti, da bi slabo vreme moglo skaliti njihovo dobro voljo in razpoloženje za prodiranje.

Pred nami drvi zadnja enota kolesarskega bataljona iz Ljubljane, ki so ga poslali za prednjo stražo naprej, zato ker je še hitrejša kakor urna konjenica. Kolesarjem vhirajo pelerine, da je videti, kakor bi leteli po cesti hitri orli. Pa tudi za svoje orožje niso pozabili preskrbeti kakor pravi vojaki. Kdor je mogel, je skril puško pod pelerino tako, da je dež ne bi zmočil. Kolesarje prehitimo in se odpeljemo po klancih in vijugah na cesto, ki pelje v Gorjance. Kolesarska enota raje po strmi in blatni vijugasti cesti s kolesi. — Kakor hitro pa strmina nekoliko odjenja, so že zopet na kolesih in rinejo naprej v hrib. Res junaki so ljubljanski kolesarji in ne odnehajo zlepa.

Prva žrtev vojne — lep vranec

Pustimo jih za seboj in drvimo po prazni cesti naprej. Glej, ob cesti drži vojak lepega vrana, ki stoji na treh nogah. Prednjo desno nogo pa drži v zraku. Pred nami je prva žrtv manevrov. Upamo, da bo lepi konjiček ušel bridki usodi, ki zadene konja s pokvarjenimi nogami.

Še pred osmo smo v Gorjancih. Srečamo štab kolesarskega bataljona, ki ga veselo ogleduje podpolkovnik Jaklič, poveljnik I. kolesarskega bataljona iz Ljubljane. Bataljon je okrepljen z lepim številom rezervistov iz vseh krajev Slovenije in hitro izvršuje vsako, še tako težko povelje. Pohitimo mimo in mahamo v pozdrav in na svidenje. Z vrha se spušča cesta v belokranjsko ravnino, pred nami pa se pojavljajo celi polki konjenice. Dež še neprestano rosi in megla ovija armado. Za seboj puščamo divizion konjeniškega topništva, prav tako konjeniške strojnice, ki nam na obeh straneh ceste delajo špalir. Za nami pa pristika stotopla kolesa ordonance, ki je spretno izrabil pol, katero mu krči avtomobil na zasledeni cesti. Megla se polagoma dviga in zaslisi se brnenje letala. To bo najbrž izvidniško letalo južne armade. Konjenica je pred nami in hitro se poskrbie ob gozd in sadovnjake, tako da jih letalec, ki skozi redke luknje v megli opazuje zemljišče, ne bo mogel opaziti.

Samo pol minute prej bi moral letalec leteti nad ozemljem, pa bi videl živo mravljišče.

Metlika v rokah belih

Armada je udarila čez Gorjance z nalogo, da poruši mostove na poti in tako onemogoči prehod južni armadi čez globoko Kolpo. Zdi se, da smo prve čete že prehiteli in je pred nami krasna cesta, ki vodi proti Metliki. A pri prvih hišah srečamo prednje straže drugega oddelka. Prvi vozijo avtomobili s strojnimi, za njimi dvanajst velikih oklopnih avtomobilov. To dokazuje, da se je južni armadi posrečilo, da je prehitela severnjake in prešla Kolpo.

V Metliki je vse svečano razpoloženo. Na slavalokih blestijo napisi: »Živela jugoslovanska vojska!« Hiše so v zastavah. Na oknih pa so gledalci, ki jih je prednja straža zmotila pri delu. Mimo nas drvi ordonanc na motornem kolesu. Kaj je na njem takega, da se nam zdi tui? Glej ga, na glavi nima našega šlema, pač pa stari avstrijski šlem od bogatega vojnega plena, ki si ga je pridobila v glavnih vojnah srbske vojske. Le jugoslovanski grb na čelu priča, da spada ta šlem v našo jugoslovansko opremo.

Srečanje z vojnim ministrom in tujimi atašeji

Iz Metlike odrinemo proti Kolpi in čez most na grič Kušer, kjer je pripravljena razgledna lopa za vojaške odličnike, atašeje tujih držav in ostale. Pod gričem izstopimo ter gremo peš po popravljeni stezi na vrh. Med potjo srečamo vojnega ministra, armadnega generala Mariča, ki nas veselo pozdravi: »Kam pa časnikarji?« Tudi to ga zanima, kako smo spali, nakar si podamo roke in nadaljujemo

pot vsak na svojo stran. Na vrhu griča je ob velikem evharističnem križu postavljena lopa, v kateri bodo atašeji tujih držav in vojaški odličniki. Dež še ni ponehal. Pred nami se razprostira lepa ravnina s Kolpo, ki teče v velikem kolenu. V tem kolenu gredo čez mostove prve jedinice južne armade. Nad njimi brnijo letala — lovci južne armade, ki preže na čete, ki prodirajo proti Kolpi.

Primanjkuje nam časa, da bi počakali vojne atašeje in vojaške odličnike tujih držav. Gremo po poti nazaj in prav ko sedemo v avtomobil, približno petnajst avtomobilov z vojaškimi atašeji in vojaškimi odličniki. Vodi jih divizijski general Dimitrije Živković ter jih odpelje v razgledno lopo.



Italijanski armadni general Parmani Alberto, šef glavnega generalnega štaba italijanske armade.

Šentjanški tabor preložen na 10. oktober

Zaradi manevrov na Dolenjskem dne 19. t. m. tabora v Šent Janžu ne bo! Pač pa bo v Šent Janžu tabor v nedeljo dne 10. oktobra. Tedaj bo tabor z istim programom. Dolenjske opozarjamo na to in jih še enkrat vabimo k udeležbi v lepi Šent Janž!

Protiplanska razstava v Ribnici

Protiplanska razstava se je mudila v ponedeljek in torek v Ribnici. Nastanjena v dveh železniških vozech na kolodvoru je prikazala obiskovalcem vso grozoto zračnih napadov in obrambo proti njim. Razstava je ljudi navdala s strahom pred takimi napadi in s studom nad takim uničevanjem in zastrupljanjem mirnih ljudi. Veekako pa je bila prav poučna.



Svetovna produkcija 1936 - 37

V svoji najnovejši knjigi o svetovni produkciji in cenah 1936-37 prinaša Zveza narodov važne podatke o svetovni produkciji, trgovini in zalogah nekatere zanimive podatke, ki kažejo, da je konjunktura v svetovnem obsegu že lani krenila na bolje. Še bolj pa je izrazil ta dvig v prvih 9 mesecih leta in bo leto 1937 prineslo še višje številke kot so bile zabeležene leta 1936.

Naslednja tabela ima pri vseh skupinah, ki jih navaja, za podlago številke produkcije, trgovine in zalog v letih 1925-29 kot 100.

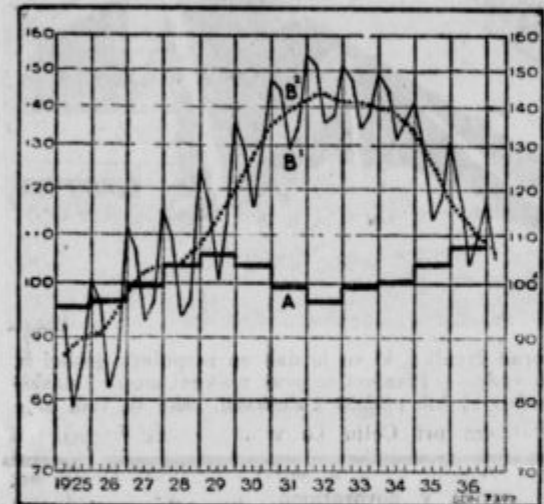
produkcija	zaloge	industrijska	količ.
		surovin	produkt. svet. trg.
1925-29	100	100	100
1930	103	120	111
1932	97	141	77
1934	100	133	95
1935	104	118	106
1936	107	108	123

Če razčlenimo svetovno produkcijo, dobimo prvič tole sliko: kmetijska produkcija je znašala leta 1936 104% produkcije iz povprečja 1925-29 (1935 samo 103%). Nekmetijska produkcija pa je narasla od 104 leta 1935 na 118 leta 1936. Z drugega vidika je razdeljena vsa svetovna produkcija na produkcijo hranil in na produkcijo surovin. Produkcija hranil je narasla od 104 leta 1935 na 106 leta 1936, produkcija surovin, kjer se kaže obnova industrijske delavnosti pa od 104 na 118 (podlaga je vedno povprečje let 1925-29 kot 100).

Pri industrijski produkciji dobimo drugačno sliko, če izločimo produkcijo v Rusiji. Če ne upoštevamo Rusije, je industrijska produkcija leta 1932 padla na 69% stanja iz leta 1925-29, leta 1935 je narasla na 94, lani pa na 105.

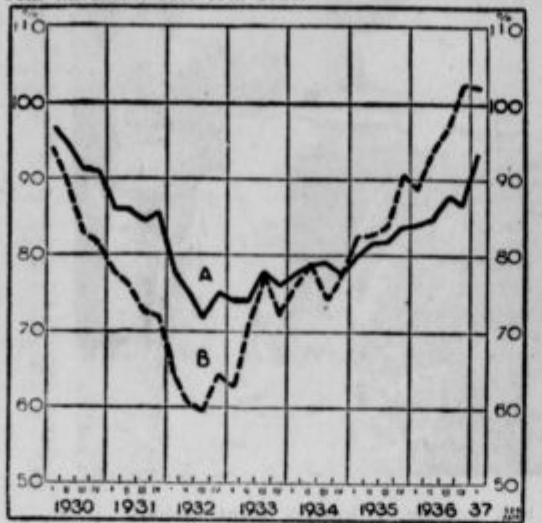
Najbolj počasi pa se razvija svetovna konjunktura v svetovni trgovini. Če ne upoštevamo gibanj po vrednosti zaradi prevelikih valutnih izprememb v zadnjih letih, vidimo da zaostaja napredek svetovne trgovine za napredkom svetovne produkcije. Zlasti pa je razvidno izboljšanje iz izboljšanja svetovnih zalog najvažnejših surovin. Te so se znizale tako, da le še malo presegajo normalno stanje.

V naslednjem priobčujemo iz publikacij Zveze narodov 3 zanimive diagrame.

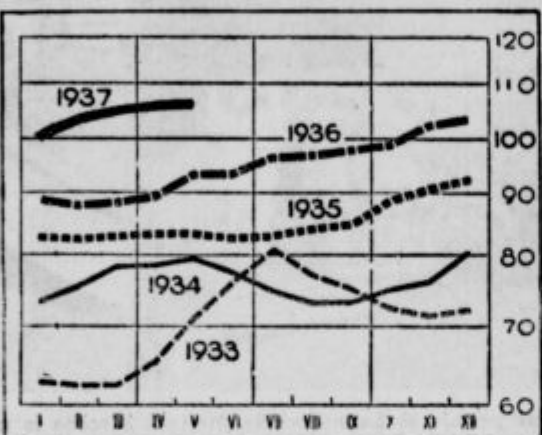


Prvi diagram nam kaže razvoj svetovne produkcije v zadnjih 12 letih, istočasno pa tudi razvoj

zalog. Črta A kaže gibanje svetovne produkcije, tu so vzeta za podlago leta 1925-1929 kot 100, črta B pa kaže gibanje svetovnih zalog. Da se pa vidi v lepši obliki gibanje svetovnih zalog najvažnejših surovin, je priključena še krivulja B2, ki kaže osnovno linijo gibanja zalog. Iz diagrama je razvidno, da svetovna produkcija ne izkazuje toliko izpremembe, kot ravno zaloge. Zaloge so stalno narasle do leta 1931, od tedaj naprej pa so se stalno zmanjševale. Svetovna produkcija je tudi narasla do leta 1929, od tedaj naprej pa je padala in je začela narasčati šele leta 1933.



Druga slika nam kaže razvoj svetovne trgovine in svetovne industrijske proizvodnje brez Rusije. Črta A nam kaže razvoj svetovne trgovine po količini (vrednosti se ne da primerjati), črta B pa industrijsko delavnost na svetu brez Rusije. Videti je, kako zadnja leta zaostaja svetovna trgovina za razvojem industrijske delavnosti, dočim je bila v letih krize svetovna trgovina nad nivojem svetovne industrijske produkcije.



Končno priobčujemo še tretjo sliko, ki kaže samo svetovno industrijsko proizvodnjo brez Rusije vse do zadnjega časa. Sledno sliko smo vzeli iz najnovejšega statističnega mesečnika Zveze narodov za september. Slika jasno kaže, da je industrijska proizvodnja leta 1937 v svetovnem obsegu narasla daleč nad višino leta 1936 in da presega prav posebno produkcijo v letih krize.

diploiral na ekonomsko-komercialni visoki štoli v državi ali neki podobni štoli, odnosno fakulteti v inozemstvu, v kolikor je taka diploma nostrificirana, d) imel najmanj pet let prakse v večjih gospodarskih podjetjih ali uradih in ustanovah gospodarskega značaja, e) dobil dovoljenje pristojne oblasti in f) položil kavgijo (analogno kot pri javnih notarijih).

3. Pooblašeni gospodarski svetniki morajo poverjeje jim posle vršiti vestno in točno ter varovati tajnost o stvarih, ki so jim poverjene.

Imajo pravico za svoje delo prejemati nagrado, katero predpiše oblast ali katero sporazumno ugotove s strobo.

4. Pooblašeni gospodarski svetniki, ki so po svoji službeni dolžnosti doznali o razmerah gospodarskih podjetij in ustanov, kar bi po svoji naravi moralo ostati poslovna tajnost, komu sporoče ali se tega neopravičeno poslužujejo, bodo kaznovani v kolikor to ne predstavlja kazenskega dejanja, za katerega se imajo strožje kaznovati, za prestopke denarno do 50.000 din, če pa je v resnici nastala škoda za gospodarsko podjetje ali ustanovo, z zaporom do dveh let ali denarno do 200.000 din.

Pooblašeni svetniki, ki bi bili kaznovani drugič zaradi tega, ker se pregreše proti svoji dolžnosti, odnosno ki namerno zlorabljajo dano za-

Zakon o gospodarskih svetnikih

Ministrstvo trgovine in industrije je izdelalo predloge zakona o gospodarskih svetnikih, ki je bil že predložen gospodarskim organizacijam v izjavo. Da informiramo gospodarsko javnost, prinašamo po zagrebškem »Ekonomu« besedilo tega načrta:

1. Dolžnost gospodarskih svetnikov je, da na zahtevo pristojnih oblasti ali oseb, ki imajo na podlagi zakonitih odredb na to pravico, kot revizorji vršijo pregled poslovanja gospodarskih podjetij in ustanov in dajejo mnenja kot pooblašeni strokovnjaki za gospodarsko-organizacijska, ekonomska, finančna in knjigovodstvena vprašanja.

Dolžni so, da na zahtevo pristojne oblasti izvršujejo začasno ali trajno nadzorstvo nad delom gospodarskih podjetij in ustanov kakor tudi, da upravljajo imovino teh podjetij in ustanov.

Pooblašeni gospodarski svetniki morejo dati mnenja in nasvete o vseh gospodarskih vprašanjih.

2. Naziv pooblaščenega gospodarskega svetnika doseže oni, ki je a) državljan kraljevine Jugoslavije, b) sposoben za izvrševanje pravnih del, c)

Kulturni obzornik

F. Bevk: Človek proti človeku

Kot tretji zvezek zbranih spisov Franceta Bevka, ki jih izdaja Jugoslovanska knjigarna v svoji zbirki »Domati pisatelji«, je izšel zdaj obširni zgodovinski roman »Človek proti človeku«. Da takoj povem: gotovo je to knjiga, ki bo izmed vseh Bevkovih v najširših krogih dobila največ hvalnih besed. K temu bo pripomoglo že lahek slog, napeto pripovedovanje, čustvene partije povesti, opisi grozote in kopicenje snovnih zanimivosti, ne malo pa tudi dejstvo, da so zgodovinske povesti še vedno zelo mikavne. Da roman pri svoji obširnosti (str. 408) ne utruja, temveč vedno bolj budi zanimanje za usodo ljudi, ki jih opisuje, je znak dobrega pripovedovanja, zanimive snovi, smotrene kompozicije in pisateljske izvežbanosti. Pri vsem tem pa zna Bevk kot malokdo igrati na človeška čustva, čutne senzacije in grozote, da priklene bralca k sebi. V tej povesti je postavil dejanje v zgodnji srednji vek, ko so bili deloma živi še poganski ostanki (vrače, čarovnice), sicer pa v sredjo posvetnega cerkvenega gospodarstva, ko je patriarh oglejski imel obenem tudi največjo svetno jurisdikcijo v deželi. Kraj je Tolminka od Ogleja in Čedad, ter na to stran še Poljanska dolina. Z uvodnim pismom brata Rafaela je podal celotni okvir časa in dogodkov: srednji vek okrog l. 1394., čas kuge, roparskih vitezov in upora proti patriarhu Bertrandu, čas grozote in bede, ko se dvigne človek proti človeku in ga skoraj zni v domovini človeka, da bi ga pozdravil v Gospodu — srečujes črno trnje in divje zverje... Ostane le molče uboga menih: »Usmili se nas, o Gospod, stokrat se nas usmili!«

V to temeljno razpoloženje je Bevk komponiral svojo zgodbo in petih delih. Pri del: »Upor-

niki« govori o Cerkljanskem gradu, grofu Božidarju in njegovemu sinu Jerku in hčerki Ireni ter o poljanskem razbojniškem vitezu Volderiku, ki zasnuje Ireno proti njeni volji. Med tem pa se v Čedadu, v hiši viteza de Portisa zbera pod vodstvom grofa Henrika vitezi, nasprotniki patriarha Bertranda in sklenejo upor, ki ga je treba organizirati. Edini sin Božidarjev Jerko pa se zaradi nesrečne ljubezni, oziroma koketiranja svoje izvoljenke Zilhole s Henrikom, razide s svojim očetom ter stopi v franciskanski red, da se posveti Bogu. Oče odide na pomoč patriarhu.

Druga knjiga: »Ljubezen« govori o Jerkovi ljubezni, s katero pokopuje umrle na kugi in vrši dobra dela, da pozabi plemiča v sebi in ljubezen. Končno zbolí sam neznan na gradu svoje izvoljenke, kjer mu streže njegov duhovni oče Rafael, ki nalezje od njeja in umre. Govori pa tudi o ljubezni patriarhovega upornika viteza de Portisa, katerega na njegovi agitaciji ranjenega prinese na grad, in se zalubi v Ireno in ona vanj, kar se pokaže ob sokolskem lovu, Božidar, ranjen v patriarhovi službi, se vrne na svoj grad in začne preganjati de Portisa in mučiti Ireno. Znova gre v patriarhovo vojsko, kjer mu — na smrt ranjenemu — da zadnjo tolažbo sin Jerko, menih, ki ga tudi pokopuje, občenežega v meniškem haljo. Tretji del: »Uboje« nadaljuje zgodbo Irenine ljubezni, ko se odprve Volderiku in mu vrne nakit. Sledi poroka Irene s Friderikom. Med tem pa se upor razvija v dobro patriarhu, zaradi česar sklenejo uporniki, proti glasu de Portisa, a v njegovi hiši, da ga umore, kar tudi store. Četrty del: »Kazene« pa oriše grozote novega patriarha Nikolaja Češkega, ki je prevzel oblast nad deželo in uničil vse gradove upornih vitezov, nje pa obglavil. Friderik je pobegnil in se skriva po gozdovih ter končno tajno pri ženi, ki je stanovala v stolpu pri Zilholi. Ko ta izve, ga izda oblasti, ki ga obsodi na počasno smrt. Nič ne pomagajo vse prošnje Jerka-meniha pri patriarhu: rablji ga z vso slovesnostjo razčetrta. Peti del: »Sokol« za-

Ljubljenec občinstva... očara s svojim elastičnim korakom in sigurnim nastopom. Zvesti pomočniki pri tem so mu

PALMA

GUMI-PODPETNIKI

JUGOSL. IZDELEK.

Dobe se pri vsakem čevljarjem mojstru!

upanje ali spravljajo oblast v zmoto, izgube pravico do dela.

5. Nadzorstvo nad delom pooblaščenih gospodarskih svetnikov vrši minister trgovine in industrije.

Konkurz je razglašen o imovini Pogačnika Jakoba, trgovca in industrijalca v Virmašah 49, okraj Škofja Loka, reg. pod firmo Pogačnik Jakob, mizarstvo, trgovina s pohištvo, tapetniškim blagom in lesom. Prvi zbor upnikov 4. oktobra, oglasili se je do 30. oktobra, ugotovitveni narok 12. novembra. — Nadalje je razglašen konkurz o imovini Mitzky Geze, trgovca v Središču ob Dravi, reg. pod firmo A. Löwy, trgovina s mešanin blagom in deželnimi pridelki ter izvoz jaje in sadja na veliko v Središču ob Dravi, prvi zbor upnikov 29. septembra, oglasiti se je do 4. novembra, ugotovitveni narok 17. novembra.

Pravno postopanje je uvedeno o imovini Kurbusa Mateja, usnarja v Slov. Bistrici, narok za sklepanje poravnave 28. oktobra, oglasiti se je do 23. oktobra. — Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini Kovača Maksa in Kovač Marjete, posestnikov in neprotokol. trgovcev v Dobovcu št. 50, p. Trbovlje I, narok za sklepanje poravnave 23. oktobra, ugotovitveni narok 6. oktobra, dolžnika nudita 50% kvoto v 6 trimesečnih obrokih.

Nova zadržna osrednja organizacija. V zadržni register je bila vpisana »Zadržna revizijska centrala v Ljubljani«, r. z. z. o. z. Svrha nove organizacije je predvsem revidirati včlanjene zadrže, nadalje varovati skupne koristi včlanjenih zadrž in pospeševati ustanavljanje novih zadrž. Predlagatelji zadrže so: Pipan Ivan, posestnik, Vižmarje; Šumer Hinko, solski nadzornik v poklju, Ljubljana in Trček Fran, ravnatelj v Ljubljani.

Vpisa v zadržni register. Pedagoški tisk, r. z. z. o. z., Maribor (vpisan prvi član načelnstva Doberske Karel, solski upravitelj v pok. in poslane); Mlekarska zadrža Petrovčev, r. z. z. o. z. (načelnik Arzenšek Frane).

Vpisi v trgovinski register. Zagrebško skladišče sukna A. Petek in dr., Celje (lastnika P. Anton in Ana), Radio Godec, trgovina z radioaparati, kolešči in pripadajočimi potrebščinami, lastnik Kopajtč Alojzij (Vekoslav); Nova & Co., ročna tkalnica, Maribor-Melje (družbeniki Novak Ivan, Ornik Ludvik in Voj Norbert); Miz, mizar, arška industrijska komanditna družba Gregelj Alojzija, St. Vid nad Ljubljano (Gregelj Alojzija, prokura Rožane Jože).

Dolničar & Richter, Ljubljana. V trgovinski register je bila vpisana izprememba obratnega predmeta, ki je odslej izdelovanje in prodaja sveč, mila, pralnih sredstev in drugih kemičnih izdelkov na lov. način, izbrisani je bil nadalje dosedajni lastnik trdke Richter Hinko in vpisan novi Ivan Jelačin, veletržec v Ljubljani.

Delniška družba pivovarne Union. Izbrisana sta bila upravna svetnika Lavrenčič Josip in Turk Josip, vpisani pa dr. Božić Mirko, Fazarine Anton, Praprotnik Avgust in Turk Rajko.

Borza

Dne 22. septembra 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzah angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu na 237,20-238,80.

Avstrijski šiling se je v Ljubljani neznatno okrepil na 8,42-8,52, v Zagrebu na 8,405-8,505, v Belgradu na 8,515-8,515.

Grški boni so beležili v Zagrebu 29,735 do 30,435, v Belgradu 29,9-30,60.

Španske pezete so beležile v Zagrebu 2,60 do 2,70.

Nemški čeki so v Ljubljani ostali neizpreme-

njeni na 12,74-12,94, v Zagrebu ravnotako na 12,74-12,94, nadalje so beležili za konec oktobra 12,66-12,86, za sredo novembra 12,675-12,875, za konec februarja 1938 12,615-12,815. V Belgradu so beležili 12,72-12,92.

Devizni promet je dosegel v Zagrebu 2,521,240 dinarjev, v Belgradu 2,522,000 din. Prometa v efektih je bilo v Belgradu 249.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2396,40-2411,--
Berlin 100 mark	1739,53-1753,40
Bruselj 100 belg	730,45-735,52
Curih 100 frankov	906,45-1003,52
London 1 funt	214,78-216,84
New York 100 dolarjev	4307,25-4343,56
Pariz 100 frankov	148,01-149,45
Praga 100 kron	151,54-152,64
Trst 100 lir	227,70-230,78

Curih, Belgrad 10, Pariz 14,90, London 21,585, New York 435,50, Bruselj 73,30, Milan 22,925, Amsterdam 240,40, Berlin 174,65, Dunaj 79,75 (82,05), Stockholm 111,30, Oslo 108,45, Kopenhagen 96,35, Pariz 15,21 (14,45), Varšava 82,30, Budapešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,545, Buenos-Aires 131.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 92-93, agrarij 53,50-54,50, vojna škoda promptna 412 do 414, begluške obveznice 76-78, 4% sev. agrarij 51-53, 8% Blerovo posojilo 94,50-95,50, 7% Blerovo posojilo 85-86, 7% posojilo DHB 98-100, Trboveljska 255 blago.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 92,50 denar, agrarij 54-54,50, vojna škoda promptna 412-414, za konec decembra 410-412, begluške obveznice 77 denar, daln. agrarij 75 denar, 4% sev. agrarij 53 denar, 8% Blerovo posojilo 94,50-95,50, 7% Blerovo posojilo 85,50-86, 7% posojilo DHB 100 denar, 7% stab. posojilo 86,50 denar. — Delnice: Narodna banka 7,500 denar, Priv. agrarna banka 197 denar, Sladk. tov. Bečkorak 600-650, Osj. liv. 200 blago, Osj. eladk. tov. 198 blago, Dubrovačka 410-430, Jad. plov. 400-410 (400).

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 92 denar, vojna škoda promptna 411,50-412,50 (412,50), za konec decembra 411 do 412,50, begluške obveznice 77,75-78, daln. agrarij 75,50-76, 4% sev. agrarij 53-54, 8% Blerovo posojilo 95,25 blago, 7% Blerovo posojilo 86-86,50 (86,50, 86,25), 7% posojilo DHB 100 denar. — Delnice: Narodna 7,500-7,600 (7,600), Priv. agrarna banka 202-203,50 (202,50).

Dunaj. Prijazna usmerjenost od večerja se je nadaljevala tudi danes. V kulisi se je večina tečajev izboljšala razen delnice Južne železnice, kasneje pa je nekoliko oslabela. Večji je bil dvig pri Salgo. V zgradbi je tudi prevladovala čvrsta usmerjenost tečajev, posebno čvrste pa so bile nekatere kovinske delnice. Beležili so (v oklepajih večeršnji tečaj): Donavsko-savsko-jadranska 64,45 (64), delnice: Creditanstalt-Bankverein 278 (275), Länderbank 78, Steg 28,70 (28,25), Steuag 29,50 (29,50), Trboveljska 28,40 (28,35), Alpine 50,25 (50,10), Rima Murany 98,60 (98,20), Steyr-Daimler-Puch 238,75 (238), Semperit 82,25 (81,70).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: srem, 176-178, slav. 177-179, bač. ladja Tisa 182-184, bač. ladja Begej 181-183, bč. ban. neizprem. — Oves: bč. srem, slav. 112,50-115. — Ječmen: bč. srem, 63-64, 130-132,50. — Koruza: bč. srem, 100 do 101, ban. 97-98. — Moka: bč. ban. og ogg 272,5-282,5, 252,5-262,5, 232,5-242,5, 212,5 do 222,5, 172,5-182,5, št. 8 neizprem., srem, slav. neizprem. — Otrobi: bč. srem, ban. juto vreče neizprem., bč. juto vreče ladja 94-96. — Tendencja čvrsta, promet srednji.

stanem gibanju in novem dogajanju. Prelivanje senzacij — je ta napeta Bevkova povest, ki ima zato v vsaj njegovi tvorbi svojevrstno mesto. Siroko občinstvo bo gotovo z največjim veseljem segalo po tem zanimivem branju — saj je njemu namenjeno.

Izšla je pomembna knjiga »Jugoslovenske narodne skupštine i sabori«, ki sta jo uredila Čedomil Mitrović in Miloš Brasić. Predgovor je napisal skupštinski predsednik Čirić. To je prvo delo te vrste pri nas in pomembno predvsem zaradi svoje obsežnosti, dasi gradivo, ki je tu samo nakupičeno, znanstveno ni obdelano. Podaja razvoj našega parlamentarizma od srbskih narodnih skupštinskih začetkov leta 1804 do svetovne vojne, sabore Hrvatske in Slavonije, Slovenije in Dalmacije, cerkvene sabore mitropolije v Sremskih Karlovcih, delo jugoslovenskega odbora v Londonu, delo srbske narodne skupštine za časa vojne, delavnost črnogorskih politikov med svetovno vojno, dalje delo Narodnega veća in velike črnogorske skupštine v Podgorici, največje prostore pa je seveda posvečenega delovanju naše narodne skupštine od zedinjenja do danes. Knjiga je zelo obsežna in ilustrirana.

Dr. Dragomir Arnatović je objavil v francoščini na 380 straneh »Zgodovino jugoslovenskih železnic«.

Naši pisci se zopet zanimajo za Njegoša. Znana književnica Izidora Sekulić je letošnje poletje prebila v Crni gori in proučila vse mogoče vire, ki so ji potrebni za monografijo o velikem črnogorskem mislecu in pesniku. Prav tako je tudi Ljubomir Đurković napisal v poljščini obsežno monografijo o Njegošu in jo preložil kot disertacijsko delo varšavski univerzi.

Društvo za srbskohrvatski jezik in književnost v Skoplju je izdalo brošuro dr. Milivoja Pavlovića »Jezik i narodna kultura« na 75 straneh.

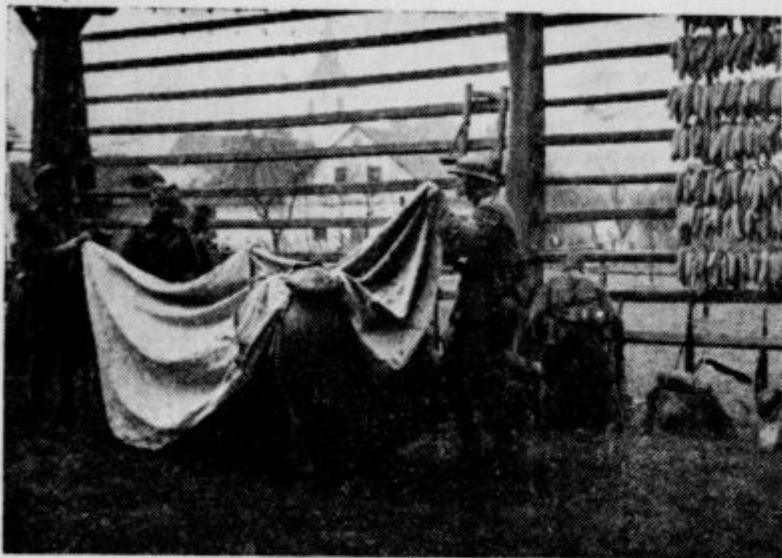
Prizori z naših velikih manevrov na Dolenjskem



Topništvo na poti na svoje postojanke v bližini Straže. — Vsaka edinica vozi po potrebi s seboj tudi kuhinje, v katerih sproti kuharji pripravljajo kaj dobra kosila svojim tovarišem. Zanimivo in razveseljivo je zlasti dejstvo, da so mesne porcije posebno velike



Po vsem razsežnem manevrskem ozemlju so posebne telegrafске čete napeljele goste telefonsko in telegrafsko mrežo. Telegrafisti pritrujejo ob že obstoječem telef. vodu zasilno telefonsko linijo



V zgodnjem jutru pospravljajo pešči šotore, pod katerimi so prenočili pod kozolci v Vavti vasi. — Vodna postaja ob Latini pri Sv. Marjeti. Z ročno in motorno črpalko, ki so jo dali na razpolago gasilci iz Gradca, črpajo vodo v velike lesene rezervoarje na bregu. V njih se voda čisti in razkužuje. Postaja mora priskrbeti v 8 urah 60.000 litrov zdrave in okusne vode. — Planinci so prav posebni mojstri maskiranja svojih enot. Tako je oddelek planincev prenočeval v Soteski, pri čemer je bila večina šotorov postavljenih v skladišču lesa, ki so ga večje izkoristili. Vsi šotori so bili pokriti z deskami, tako da tudi najbolj bister »sovražnik« letalec ob skladišču ne bi mogel opaziti ničesar

„Vam na čast sem dal kozarce lepo umiti...“

(Kitajsko kosilo.)

Osem mesecev smo prestajali vsakršne ne-zgode in trpljenje potovanja s karavano. Slednjič se je naša ekspedicijska ustava v Urumčiju, ki je glavno mesto kitajske province Sinkiang. To mesto ni razkošno kot Peiping ali Nanking, a tudi tukaj je živahno družabno življenje. Drug drugega vabijo v goste in Evropejec ima priliko spoznati zanimivosti kitajske kuhne, zlasti pa kitajske običaje, ki z njimi strežejo gostom.

Zupan mesta povabi na kosilo. Sluga prinese v posebni mapi petdeset centimetrov dolg in dvajset centimetrov širok papir rdeče barve; na njem je z zlatimi črkami napisano povabilo. Začenja se z običajnim besedičenjem: »Vam na čast sem dal kozarce lepo umiti,« nato sledi — vse po vrsti ugleda — seznam oseb; vsakdo se podpisuje z določeno besedo: »Se lepo zahvali in pride.« Če koga ne bi bilo, mora to z najizbranejšimi besedami pripisati. Uro pred kosilom je sluga še enkrat prišel, da je povabilenca spomnil na kosilo. Nato sledi ceremonija pri sprejemu pred hišo. Sprejema stopa sluga, ki drži seznam gostov v višini čela pred seboj, tako da more vsakdo videti vsa imena. Potem se vsak trikrat prikloni gospodarju in dvigne roke do čela.

Za mizo.

Miza je okrogla, pogrnjena za dvanajst oseb. Na mizi so plitve porcelanaste skledice, jedilne paličice iz slonove kosti in srebra, čaše iz kamna in srebrne skodelice s prazenimi mandelji. Za pijačo je le gorko žganje. Če gospodar komu napiše, vidiš, koliko koga čeni: če je dotični gost visoka oseba, dvigne kozarec do čela; če je toliko vreden kot on, ga dvigne do oči; če je nižja oseba, le do ust.

Ko izpijejo vsi gostje kozarček žganja na dušek, tedaj se začne kosilo, to se pravi, da si začne vsak gost delati solato, ki je jako mešana in sestoji iz listov spinat, iz prekajenega govejega jezika, koretine, gnjati in morske trave. Ko je solata premešana, jo gospodar polije z mesno omako in vinskimi jesihom. Vsa jedila, ki kar divje sledijo druga drugi, so tako na drobno razrezana, da prav nič ne potrebuješ noža, marveč moreš vse s paličicami opraviti. Vse omake in juhe ješ z isto žlico. Vsi tisti drobni priboljški, ki so nato sledili, so pristno kitajski in tuji Evropejec, vendar so jako okusni. Na primer smo dobili juho s emokei, ki so jih vprico sproti kuhali

v nekakšnem samovarju. Pa najboljši, kar smo dobili: dušana raca! Začinjena je z gobovo omako in je tako khrka, da se pod paličicami kar zdrobi. Dobimo tudi osladkane ribe, pečene v masti. Na koncu je kuhan riž, ki je za piko sleherne kitajske pojedine in ki ti ga dajo v sladki juhi. Od vseh drugih jedil moreš pojesti kolikor hočeš, a riža ne smeš niti zrnca pustiti na krožniku.

Slednjič se vsi prav tako slovesno pospravljamo, kakor smo se pozdravljali in če se komu kolca, je gospodar izredno počešen. Kolcanje mu je akustični izraz za to, kako je gostu dobro teknilo njegovo krasno kosilo...

Star general, ki ni nikoli videl bitke

V nekem londonskem hotelu je te dni umrl 73letni britski brigadni general De Witt Clinton Falls. Upal je, da bo prišel še na Kitajsko, da bi videl vsaj eno vojno. Vsem svojem dolgem vojaškem življenju ni imel te prilike. L. 1908, ko je divjala špansko-ameriška vojna, je došel v Porto-Rico, a garnizija ga je pozdravila z ameriško narodno himno. Leta 1904 je bil pri Turkih; takrat je grozila vojna z Bolgarijo, a ni izbruhnila. Od ondat so ga kot vojaškega atašee poslali k ruski armadi, ki se je borila zoper Japonce, a nikoli mu ni bilo dano videti kako bitko. V prvi balkanski vojni, leta 1911, je spremljal Crnogorce, pa ni nikoli prišel zadosti blizu fronte. Leta 1914 so ga odposlali v Bruselj, a ko so prišli Nemci v deželo, so vse »nevtiralne« opazovalce pozvali v zaletje. Leta 1916 je kazalo, da se bosta spopadli Mehika in USA. General je šest mesecev čepel v tropkem soncu na meji, toda — ničesar se ni pripetilo. — Ko so leta 1917 napovedale Združene ameriške države vojno Nemčiji, je zaradi pljučnice ležal v bolnišnici. In jeseni leta 1918, ko bi prav moral prevzeti vodstvo na novo postavljene formacije, je nastalo premirje. Poslej se generalu tudi ni nudila nobena prilika, da bi videl kako bitko in zdaj, ko je hotel videti kitajsko-japonsko bojišče, ga je »poveljnik vseh bojnih trum« odpoklical v večnost.

Pisana pot do filmskega raja

Za nobeno vrsto ljudi se danes svet ne zanima toliko, kakor za filmske igralce. Dvajseto stoletje je poleg vseh drugih nesmislov in neumnosti rodilo malikovanje, ki so ga deležni bili filozofi, vojskovodje, ali svetniki, marveč športniki in filmske zvezde. O nobenih ljudeh se ni bilo nikdar v zgodovini tolikokrat napisano, da so »največji umetniki, najlepši izmed človeških otrok, kralji umetnosti, kralji smeja in joka, kralji filma in kar je še takih pridevkov iznašla filmska reklama. Ljudje, ki predstavljajo življenje sence na filmskem platnu, so postali za prazno današnje človeštvo, ki ne priznava več ne bajk, ne ničesar neprijemljivega, pravišnja bitja, ki jim pripisujemo najmanj vse tisto, kar v svojih filmih igrajo.

Vemo, da to malikovanje in zanimanje ni ute-

Od povsod

Bivši ministrski predsednik sovjetsko-ruske republike Tažikistan, Abdulah Rahimbajev, je prišel na zatožno klop. Javno ga dolžijo, da je imel ko kak orientalski mogotec harem s tremi ženami. Prva je bila Uzbekinja, druga Tatarka in tretja Osjetinka iz Georgije. Rahimbajev je potoval po deželi (ga dolžijo), z vsem sijajem bivših buharskih emirov in nekoč je 500 kmetov teklo 13 km daleč gledat, kakšno je spremstvo tega sovjetskega ljudskega komisarja. Po treh letih službovanja je zdaj v nemilosti in bo bržkone na smrt obsojen.

Pokopališče slonov so odkrili v bližini zamorske vasice Umbahali v Belgijskem Kongu, kjer je ležalo na stotine slonovih okostij in dragocenih slonovih čakanov. S tem je davna zgodba o slonih spet potrjena: da si namreč sloni pred svojim koncem poščejo posebne kraje, kjer poginejo. Vendar znanost ne verjame tem zgodbam in pravi, da je kaka čreda slonov zaslila v močvirje, kjer so je pogreznili in zadušili. In v dotičnem kraju pri Umbahali je bilo nekoč zares barje.

»Dežela molčeče smrti.« Škof nemške protestantske cerkve v Rusiji Malmgren, ki se je pred nekaj meseci vrnil iz Rusije, je poročal o trpljenju protestantskih kristjanov v sovjetski Rusiji. Od 200 nemških župnikov, ki so opravljali po boljševiški revoluciji svojo službo, sta ostala le še 2 živa. Od 57 mladih duhovnikov, ki jih je škof Malmgren nastavljal, sta tudi le še 2 med živimi. »Sovjetska Rusija,« je škof Malmgren sklenil svoje poročilo, »je postala dežela brez Boga, je dežela molčeče smrti.«

Rdeča sovjetska armada ima v ruskih zahodnih provincah velike vojaške vaje. Manevri so največ zato, da preskusijo nove tanke in koliko zdržijo nove ceste.

V Bergamu v Italiji so velike povodnji, tako da je voda vdrla v kleti in trgovine in je promet močno oviran. Nekaj ljudi je že utonilo.

Gospa Cankajskova, žena vrhovnega kitajskega poveljnika, se je odpeljala v Združene ameriške države, da se bo pogajala za nakup orožja.

4900 m visoko nad morsk gladino je priplul nemški dvosedežni hidroplan »Kranich« in je dosegel višinski rekord. Doslej je dosegel najboljši hidroplan le višino 2276 m.

meljeno in še manj trajno. V desetih letih pade pri filmu več »največjih« zvezd v pozabiljenje, kakor izgine pravih zvezd z neba. Njihova slava in trajnost je podobna begotnemu migetanju sence na platnu. Življenje trenutkov, slava iz reklame!

Poznavalci filmskega življenja v delavnicah in filmskih rajih pa pravijo, da se človeško življenje vsakega igralca neha tedaj, ko prestopi prag filmske delavnice. Pa ne, da bi postal potem kralj ali pravišnji junak, ne, postane suženj filma, to je suženj občinstva, kateremu na ljubo mora spreminiti vse svoje dejanje in nehanje. Postane človek brez zasebnega življenja, človek, čigar zadnja minuta je določena in urejena po predpisih in navodilih reklame, vsak njegov trenutek mora biti dostopen fotografom in poročevalcem.

To življenje je morda zanimivo za javnost, za

oboževalce in oboževalke filmskih zvezd, zvezde same pa si morda iz dolarskega raja žele v prejšnje dneve svobode. Kajti res je, da je prejšnje življenje filmskih igralcev ponavadi nadvse pestro, pisano in pogosto tudi grenko.

Zadnje čase je Amerika dobila novega igralca, ki si je na mah osvojil simpatije občinstva. Bil je to Errol Flynn, znan po svojih vlogah v filmih Warner Brosove družbe: »Poročnik indijske brigade«, »Krvavi kapitan« itd.

Na njegovem vzgledu vidimo, kakšno utegne biti življenje filmskega igralca, dokler je še navaden zemljan.

Flynn se je rodil 1909 v malem mestecu na severnem Irskem. Gimnazijo je končal v Parizu, za tem pa je bil v vseučiliškem kolegiju sv. Pavla v Londonu. Med svojim šolanjem ni niti malo pomislil, da bo kdaj gledališki ali filmski igralec, marveč se je bavil strastno s športom, kakor večina angleške študentske mladine.

Njegov oče je bil profesor za biologijo na vseučilišču v Belfastu, za tem pa v Cambridgeu. Flynnni so neposredni potomci glasovitega Christiana Fletchera, ki je organiziral znani upor v angleški vojni mornarici. Burno, kakor je bilo življenje pradedov, je bila tudi pot pravnukova.

Križaril je po vseh morjih in dolge mesece živel na malem otoku blizu Tahiti, kjer se je bavil z lovom na biserne školjke. V Novi Gvineji je poskusil kopati zlato in bil skoraj z bogatejši, ker je odkril veliko najdišče. Ker pa je bil premlad in neizkušen, so ga špekulanti preslepali, da jim je za neumno ceno prodal svojo pravico do tega najdišča. Iz teh časov, ko je iskal na Novi Gvineji zlato, je ohranil dva spominka: zlato verižico in križec, ki ga je dobil od misijonarja, katerega je našel umirajočega v gozdu, kjer ga je zadela zastrupljena puščica poganjskih domaćinov. Podobna usoda, kakor tega katoliškega misijonarja, bi bila kmalu zadela v avstralskem pragozdu tudi Flynn.

Kar je prihranil od lova za biseri in za zlatom, je izdal za nakup majhne jadrnice, ki so mu je pa na prvi vožnji potopila. Ker ni imel zadosti denarja, je tudi ni zavaroval in je tako prišel ob vse. Njega je rešila neka avstralska ladja, ki ga je odpeljala v Sidney. Tam je Flynn spoznal nekega angleškega gledališkega podjetnika, s katerim se je vrnil v London in tako prišel na oder. Igral je manjše vloge v Shakespearejevih dramah, ne da bi se kaj posebno odlikoval in ne da bi se mu sanjalo, da bo kdaj igral prve vloge v največjih filmih.

Toda filmski strokovnjaki imajo svoje oči in svoje okuse. Tako je Irving Asher, eden izmed ravnateljev Warner-Brosove filmske družbe videl mladega statista na londonskem odru ter ugotovil, da bi bil dober za film. Takoj ga je najel za svojo družbo. Na poti v Ameriko se je Flynn spoznal z igralko Lily Damito, s katero se je pozneje tudi poročil.

Prvo vlogo je igral v filmu »Krvavi kapitan« in z njo dosegel tolik uspeh, da je stopil v prvo vrsto hollywoodskih zvez. Za tem so se uspehi vrstili drug za drugim in Flynn je v dobrem letu postal eden najslavnejših in najbolj plačanih filmskih igralcev. Poleg tega je dosegel v Ameriki in Angliji veliko uspeha tudi s pisanjem, zlasti z romanom »Ladjeleto«, v katerem je opisal svoje pomorske blodnje in nezgode. Roman so takoj prevedli v francoščino, švedščino, italijanščino in japonščino. Vrh tega je Flynn ostal stalni sodelavec angleških in ameriških listov, katerim je pošiljal potopisna poročila v svojih težkih časih. Svoj lanski dopust je prebil kot vojni dopisnik za londonske liste v Španiji.



»Zdaj sva 1329 m nad morsk gladino!«
»Ti že — a jaz 1329 in pol metra!«

Velik naval na naše gimnazije

Letos se je na vse gimnazije vpisalo 11.175 dijakov

Prosvetni oddelek banske uprave je sedaj sestavil splošen pregled učencev in učenk, ki so se vpisali le na vseh državnih gimnazijah Slovenije. Podatki za zasedbe gimnazij še niso znani. Ta pregled je v marsikakem pogledu zanimiv in vsakdo takoj vidi, da od leta do leta raste naval na gimnazije in da od leta do leta raste naval na gimnazije in da od leta do leta raste naval na gimnazije.

Mnogo gimnazij čuti pomanjkanje prostora. So gimnazije, ki štejejo letos v I. razredu po 4, 5 in celo 6 vzporednic, to je III. realna gimnazija za Bežigradom v Ljubljani. Na prosvetnem oddelku in na banski upravi so se te dni vrstile konference, ki so reševale prav pereča vprašanja razvrstitve dijakstva in ureditve rednega pouka. V Sloveniji je 11 realnih državnih gimnazij in 2 klasični gimnaziji v Ljubljani in Mariboru.

Prav nenavaden je pojav, kako valovi številne dijakstva na obeh klasičnih gimnazijah. Na ljubljanski je število dijakstva padlo, na mariborski pa se je zvišalo napram lanskemu letu. Klasična gimnazija v Ljubljani šteje letos v vseh razredih 1119, lani pa 1152 dijakov in dijakinj. V I. razred se je letos vpisalo 206, lani 269. Mariborska klasična gimnazija je lani štela 768, letos 826. V I. razred se je lani vpisalo 184, letos 186 dijakov in dijakinj.

Na nekatere realne gimnazije je bil letos velikanski naval. Rekord je dosegla III. realna gimnazija v Ljubljani. V I. razred se je vpisalo letos 284, lani pa 238. Lani je ta zavod celotno štel 1214 dijakov in dijakinj, letos pa 1467, morali so odpreti celo 6 novih vzporednic. V naslednjem navajamo število dijakov po posameznih gimnazijah, v oklepajih število, vpisanih v I. razred. Vpisanih je:

Celje 1117 (256), Kočevje 206 (49), Kranj 728 (167), klasična gimnazija Ljubljana 1119 (206), I. realna gimnazija Vegova ulica 1404 (252), II. realna na Poljanah 1124 (171), III. realna Bežigrad 1467 (284), ženska realna gimnazija, nastanjena na Resljevi cesti v državnem učiteljski s 3 razredi, 439 (159), klasična gimnazija Maribor 826 (186), I. realna Maribor 1318 (271), realna Murska Sobota 463 (129), realna Novo mesto 470 (198) in realna Ptuj 493 (109). Treba je omeniti, da šteje letos realna gimnazija v Murski Soboti 5 državnih razredov, nasprotno vzdržuje murskosoboška občina 5. in 6. razred.

Iz teh podatkov je očito, da je bilo letos v I. razred vpisanih na vseh gimnazijah 2437 dijakov. Na vseh razredih naših gimnazij pa je vpisanih letos 11.175 dijakov in dijakinj ter je bilo odprtih 266 oddelkov. Lani je bilo vpisanih celotno 10.536, predlanskim pa 9.962. Lanski prirastek je znašal 574, letošnji pa celo 639 učencev in učenk.

Huda avtomobilska nesreča

Huda avtomobilska nesreča se je zgodila v ponedeljek v Nemški vasi pri Ribnici. Tri kočevska dekleta so se peljala s kolesi domov v Kočevje. Izza ovinka privozi tovorni avto iz savske banovine. Dekleta so se pač hotele ogniti na pravo stran, usodno pa je bilo, da so vozile vse tri vstric in je bil hiter ogib skoro nemogoč. Karambol je bil neizogiben. I. Henigman iz Kočevja je nesrečno padla ravno med kolesje avtomobila, ki jo je nekaj časa porival po cesti. Dobila je hude poškodbe po životu. Prvo pomoč je nezvestni nudil domači zdravnik iz Ribnice, na kar jo je poklicani avto odpeljal v Ljubljano. Kje je krivda? Avto je po novopopravljeni gladki cesti vsekako v prehitrem tempu vozil skozi naselje, dekleta pa so neprevidno vozile vse tri vstric. Tako ne!

Smrtna nesreča

Cesta Maribor-Celje dela v konjiškem trgu oster in malo pregleden ovinek v kotu 90°, ki je

stisnjen med hiše. Ker je to mesto za avtomobilski promet neprimerno, se peča banska uprava z načrtom, da bi se popravljena cesta Maribor-Celje izognila konjiškemu trgu. Da je ta misel prava, potrjuje smrtna nesreča, ki se je pripetila kolesarju Josu Gorgurloviču, vajencu pri krojaču Fletju. Nesrečni 16 letni mladenič, ki je doma iz Dalmacije, se je pripeljal na kolesu okrog Svetokrove trgovine in zletel naravnost pod voz gramoza. Spočetka se mu ni ničesar zgodilo, pač pa je takoj vstal in hotel izveči kolo. To pa se mu ni posrečilo, marveč je padel prav pod kolo voza, ki mu je šlo čez glavo in jo strlo. Nesrečni mladenič je bil seveda takoj mrtev. Nesrečo je treba pripisati v prvi vrsti nepreglednemu cestnemu ovinku. Kriv je pa tudi kolesar sam, ker se je na nevarno mesto pripeljal po levi strani ceste s preveliko naglico. Ta tragična nesreča naj bo sploh opozorilo vsem kolesarjem, ki vozijo po trgu kakor bi dirkali in tako labkomišljeno izpostavljajo nevarnosti tuje in svoje življenje. Občinska oblast mora tudi prometu in redu na cestah posvečati potrebno pozornost, da ne bodo tržani godrnjali, da vidi vse drugo, samo ne tišega, za kar je poklicana.

Sport

Ali je takšna sokolska strpljivost?

Preteklo soboto in nedeljo je priredil SK Ilirija svoj lahkoatletski miting po dolžnosti in juniorsko prvenstvo Ljubljane. Za to prireditelje je naprosil ljubljanske Sokole, da mu odstopi svoje igrišče, kar se je tudi zgodilo. Dva dni pred tekmovaljem pa so bili merodajni činitelji lahkoatletске sekcije Ilirije obveščeni od Sokola, da jim da profesor samo pod tem pogojem v najem, če ne bo sodeloval SK Planina, ker je to sklenila društvena uprava ljubljanskega Sokola.

Prieko tega dejstva bi šli športni krogi prav gotovo mirno, če že ne bi bil to drug tak slučaj. Lansko leto, ko je imel SK Planina svoj lahkoatletski nastop na svojem igrišču na Stadionu, na katerega je povabil tudi ostale ljubljanske športne klube, ki se bavijo z lahkoatletiko, je pa Sokol na Taboru prepovedal sodelovanje vsem svojim članom, ki so obenem tudi člani ASK Primorja in drugih klubov. Ti klubi potem niso mogli nastopiti kompletni, ker njihovi atleti, ki so obenem tudi člani Sokola, niso nastopili, kakor tudi letošnje ljubljansko juniorsko prvenstvo ni moglo pokazati prave moči naše lahke atletike, ker so manjkali nekateri odlični juniori Planine.

Ce je to v interesu našega športa in še prav posebno lahkoatletskega, ne bomo tu razmišljali, ker si vsak sam, ki količikaj zasleduje naše športno gibanje, ustvari lahko pravo eliko. Poudarjamo samo, da takih razmer doslej v našem lahkoatletskem športu, ki itak že niso rožnate, nismo poznali. Zato se vprašamo: Ali naj se na tak način propagira šport med narodom, ali naj se tako dela za moč in veličino naše države? Nikdar doslej še nismo delali v naših športnih vrstah iz tega vpra-

šanja, če niso vsi športniki letnega svetovnega nazora, ker je šlo vsakemu vodstvu kluba samo za napredek svojih športnikov in za čim boljše uspehe na športnem polju. Vsi smo imeli vedno pred seboj, zlasti kar se lahke atletike, plavanja in smučanja tiče, samo en cilj: razširiti šport med narod, kvalifikacijo pa dvigniti, da bomo pred svetom tudi na tem polju lahko nekaj pokazali. Že itak se morajo naši idealni športni delavci, katerih zlasti v lahkoatletskih vrstah zelo primanjkuje, boriti že dolga leta z raznimi težkočami in sedaj pride še Sokol s tako nerazumljivo prepovedjo, da bo lahka atletika v svojem razvoju še bolj ovirana. Najbolj se čudimo, da napravi kaj takega organizacija, ki venomer pravi, da ji je narod in država vse, organizacija, ki da ji je »svaki brat mio, koje vere bio«, organizacija, ki se za politiko ne meni, organizacija, ki pravi, da ji je narod in država vse, organizacija, ki na svojem praporu visoko dviga telesno vzgojo naroda. Kako naj spravimo to v sklad z odločitvami, ki sta jih napravili društveni upravi dveh najstarejših in najmočnejših sokolskih društev pretekli teden in lansko leto?

Ker smo že ravno pri sokolski stvari, bomo še nekaj omenili, kar smo doslej radi ljubelega miru v naših športnih vrstah in z ozirom na velik pomen našega športnega gibanja za narod in državo, zamolčali. V večini slovenskih klubov in višjih športnih inštitucij so na vodilnih mestih ljudje, ki so istega svetovnega nazora kakor slovenski Sokoli. In kljub temu ni prišlo nikomur, ki je drugega prepričanja, na misel, da bi radi tega izvajal konsekvence, četudi vsi dobro vemo, da je večina članov teh organizacij drugačnega svetovnega nazora. V Ljubljani n. pr. stoji na čelu lahkoatletskih sekcij Primorja in Ilirije člani sokolskih društev in tudi sokolskega članstva je precej v teh dveh sekcijah, a kljub temu so se borili rami ob rami za svoje klubske in državne barve vsi, neglede na to, da je bilo mnogo in je še danes tam več atletov, ki imajo čisto drugačen svetovni nazor kakor Sokoli. Mladina športnih klubov je imela vedno samo ta cilj pred seboj, da goji šport in se bori v plemeniti borbi za narod in državo. V tem pogledu so bila tudi klubska športna vodstva zelo korektna, dasiravno so bila in so še po večini — kakor rečeno — istega svetovnega nazora kakor slovenski Sokoli. In če je tako, zakaj pa ne bi smeli stati na čelu športnih klubov tudi ljudje, ki so drugačnega mišljenja. Saj pri športu to vendar ne igra nobene vloge, glavno je, da se na stvar razumejo in da delajo. Če mladina uhaja iz sokolskih vrst med športnike, tega pa mi nismo krivi in samo ugotavljamo, da se na tak način, kakor sta ga uvedli s svojimi ekleti omejenimi društveni sokolski upravi, ne dela za povzdigo telesne vzgoje med našim narodom in tudi ne za državo. Zato bomo morali športniki poskrbeti, da se tako postopanje iz športnih vrst takoj odstrani.

Mariborski šport v nedeljo

Kolesarska podzveza v Mariboru priredi v nedeljo, 26. t. m., dopoldne ob pol 9 kolesarsko dirko na 30 km dolgi progi Maribor-Polekava in nazaj. Pravo štarta imajo vsi verificirani in neverificirani člani mariborskih klubov ter tudi kolesarji, ki niso vključeni v nobenem klubu. Startati smejo le kolesarji od 18. leta naprej.

Zahtevajte povsod naš list!

Nova pot do rešitve Vaših las.



Zdaj je v Vaših rokah, da napravite konec izpadanju las ter da imate zdravo rast las namesto redkih in tenkih las. Vzrok prhuta, izpadanja las, redkih in mrtvih las je po večini vedno isti: slabost in nezadostna hrana tkiva za stvarjanje las. Lasne korenine ne dobe iz krvi več dovolj tvarin, ki so jih potrebne za tvorbo las. To brezpogojno potrebno hrano za lase je treba zato lasnim koreninam dovesti od zunaj. Z odkritjem Neo-Silvikrina, naravne hrane za lase, je rešeno vprašanje, iz česa mora ta hrana biti sestavljena. Silvikiran je koncentrirana raztoplina 14-erh substanc za stvarjanje las, ki se iz njih proizvajajo lasje, in sicer v sestavi, kakor jo ustvarja sama narava. S tem odkritjem je negovanju las in ohranitvi rasti las pokazana nova pot. Silvikiran premaga slabost v koreninah s tem, da dovaja tkivu za tvorbo las naravno hrano za lase, ga krepi in usposablja za novo rast. Hrana za lase Neo-Silvikrin je predelana tudi v Lotionu Silvikiran. Uporabljajte ga kot vodo za lase pri svojem vsakodnevem negovanju las. To je edina voda za lase, ki vsebuje to hrano za lase. Ona hrani lasišče, ga osveži in ohrani zdravo. Prhuta in izpadanja las se ni treba več bati, ker od Silvikiran lasje rastejo. Silvikiran pa tudi polepša Vaše lase. Dosti je, da jutraj lase in lasišče namočite s Silvikiranom. To Vam bo za vedno pregnalo strah pred plešavostjo.

Ta zaščitni znak Silvikiran boče slikovito in očividno prikazati, da se izpostavljate nevarnosti, da postanete plešasti, če ne negujete dobro svojih las in če vedno ne skrbite za to, da bi Vaše lasišče bilo zdravo in da na njem nimate prhuta. Uspešno in zato ceneno nego las Vam omogočajo preparati Silvikiran.

Silvikrin

naravna hrana za lase



Silvikrin se prodaja po celnem svetu. Proizvajanje je zavarovano z mednarodnimi patenti.

Kaj Vam je potrebno!

Za vsakodnevno negovanje las zahtevajte Lotion Silvikiran.

Za rast las in proti prhljaju zahtevajte naravno hrano za lase Neo-Silvikrin.

Z vsakdanjo uporabo vzdržuje kožo na glavi zdravo in rodovitno, oživlja tkivo za proizvajanje las, pospešuje rast las in povzroča, da pride do popolnega izraza vsa naravna lepota las.

Onemogoča delanje prhljaja in izpadanje las, kakor tudi motnje v rasti las.

Mala steklenica . . . Din 27—
Steklenica za 2 meseca Din 48—

Nov preparat, ki z zunanjim dovajanjem organske hrane za lase uspešno hrani tkivo za proizvajanje las ter ga usposablja za novo, zdravo rast las.

V resnih slučajih izpadanja las, trdovratnega prhljaja, redčenja las in kadar preti plešavost.

Steklenica za 1 mesec Din 66—

Skrbite za kožo svoje glave, pa bo tudi koža Vaše glave skrbela za rast Vaših las!

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah.

Silvikrin

poživlja rast las

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

»Torej ti si bil tisti, ki naju je s svojim storklanjem ves čas tako strašil?« je rekel Nande, ko so vsi trije sedli na stopnice, da bi se odpočili od prestanega strahu.

»Vidva sta pa strašila mene!« je odkritosrečno priznal Peter. »V duhove sicer ne verujem, Bog ve kako veselo mi pa le ni bilo pri srcu, ko sem moral poslušati vajine korake.«



»Pa zakaj si se prej tako našemil?« je posegel v besedo Jožek.

»Našemil? Kako to misliš?« se je začudil Peter.

»I no, saj veš, kakšen si bil! Ogrnil si se s široko rjuho in nekakšno glavo z žarečimi očmi si imel v rokah.« je odgovoril Jožek.

»Ali se ti meša?« ga je zavrnil Peter. »To pa že nisem bil jaz. Kje si pa kaj takšnega videl?«

Zdaj je bila vrsta na Nandetu in Jožku, da sta se čudila na vso moč.

»Torej res nisi bil ti?« je vprašal Nande. »Saj se mi je kaj zdelo, da morata biti dva!«

»Meni se zdi, da sta oba že malo tenk, tenk!« se je zarežal Peter in napravil s kazalcem na čelu

majhen kolobar. »Tako so se vama od strahu tresle hlače, da sta videla strahove pri belem dnevu.«

»Ce ti rečem, da sva v resnici videla takšno prikazen, potem sva jo pač videla in mirna Bosna!« je skoraj jezno pribil Nande.

Nandetove odločne besede so prepričale tudi Petra, da se morajo v podzemlju res goditi čudovite reči.

»Pa kdo naj bi to bil?« je zamišljeno vprašal in napačno močeno. »Meni se ni prikazal nihče.«

Še dolgo so se misli naše triperesne deteljice sukale okoli skrivnostne prikazni, potem pa je Peter začel pripovedovati, kako je zasel v samotni grad.

»Ne bom vama pripovedoval, koliko zvezd sem videl pri belem dnevu, ko sem telebnil na tla in obležal. Samo toliko vama povem, da sem bil strašno jezen na vaju, ker sta me pustila na cedilo.«

»Nisva vedela, da si padel,« se je opravičeval Nande. »Sele pozneje sva opazila, da ne greš za nama. Klicala sva te in iskala povsod, pa te ni bilo nikjer.«

Peter je to opravičilo vzel v vednost ter pripovedoval dalje:

»Ko sem se skobacal na noge, mi je v glavi brenčalo kot v čebelnem panju in vse kosti so me bolele. Pokasi sem krevsal dalje in nazadnje iztaknil tale grad. Splazil sem se vanj in zgoraj v stolpu najprej malo zasmrčal, potem pa sem šel na ogled. Odspodaj sem našel skrivna vrata in sam vrag me je premotil, da sem emuknil skoznje. Mislim sem si: fant, nemara boš imel srečo in našel kakšen skrit zaklad! Ali sem bil prismuknjen! Komaj sem napravil nekaj korakov po glavnem rovu, so se skrivna vrata zaprla za menoj — in bil sem ujet.«

»Potem se ti je zgodilo natančno tako kot nama,« je rekel Nande. »Ptički so se ujeli v past — kako se bodo rešili iz nje, sam Bog ve!«

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tvrševa cesta

(palača Poštni dom)

Radio

Belgrajska kratkovolovna radijska postaja bo v noči od 30. septembra na 1. oktober oddajala na valovni dolžini 49,18 m XIII. evropsko emisijo za naše izseljence. Program se prične ob 1. ponovljeno ob 2.15. Govoril bo trgovski minister dr. Vrhanič o »Trgovini in industriji v Jugoslaviji«. Slovenski umetniki bodo ob spremljavi glasbil tudi narodne pesmi. Dragutin Aleksič bo govoril o »Otlokih, presejelih v Ameriko«. Vmes bodo naši izseljenci slišali poročila v srbskem, hrvaškem in slovenskem jeziku iz domovine.

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 23. sept.: 12 Zborovske pesni (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.30 Spored, obvestila — 13.15 Rad. orkester — 14. Vreme, borza — 15. Veselo narodno od blizu in daleč (plošče) — 15.40 Slovensčina za Slovence (z. dr. Rudolf Kolarič) — 19.30 Vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Sokolsko predavanje — 19.50 Deset minut zabave — 20. Pevski ansambel »Mladost« — 20.45 Mandoline (plošče) — 21. Radijski orkester — 22.30 Vreme, poročila, spored — 22.15 Radijski jazz.

Drugi programi

Cetrtek, 23. septembra: Belgrad-Zagreb: 20. Češka planinska glasba — 20.30 Orkestralni koncert — 21.30 Vokalni koncert — 21.35. 19.25 Domovinski večer, 20.25 Pester program, 21. Nabožna glasba, 21.45 Klavir, 22.20 Zabavni koncert — Budapest: 21. Operni orkester, 22.15 Ciganska glasba, 23.10 Plošče — Trst-Milano: 21. Opera — Isabeau — Rim-Bari: 21. Opera, 22. Planino — Praga: 19.30 Opera — Varšava: 20. Lahka glasba, 21.05 Plesna glasba, 22. Vokalni koncert — Berlin-Königsberg-Hamburg: 20.30 Plesna glasba — Bratislava: 19. Goetzsche skladbe — Lipsko: 21.30 Nova operna glasba — Köln: 20.15 Schillingov koncert — Frankfurt: 21.15 Nemški mojstri — Stuttgart: 21.15 Haydnova Jelen — Monako: 21.10 Mozart-Beethoven — Strasbourg: 21.30 Orkestralni in solistični koncert.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenilovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pefitna vrstica po Din 250. Za plemenite odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

TEL. 22-21 **UNION**

Veliki francoski film
Baccara

Tragedija tunaka iz svetovne vojne
V glavnih vlogah: Marcela Chantal, Jules Berry, Lucien Baroux

TEL. 27-30 **SLOGA**

Marija Andergast v svoji najlepši vlogi
Trile snubci učiteljice Kristine
Hans Söhnker, Fritz Kampers

TEL. 21-24 **MATICA**

Najlepši varietetjski film
Kralj artiljerske trupa
La Jana

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Službodob

Čevljarskega pomočnika
sprejme takoj Zarnik —
Gajeva ulica 9. (b)

Mizarski pomočniki

samostojni, se sprejmejo.
Trata 15, št. Vid nad Lj.

Več mesar. pomočnikov
sprejme takoj Jože Mu-
sar, mesar, Sv. Petra ce-
sta 61. (b)

Izurjeno pletiljo

takoj sprejemem za dobro
plačo in v stalno službo.
Naslov in upravi »Slov.«
pod št. 15.251. (b)

Srečke!

Prodajalci srečk razredne
loterije se iščejo pod
ugodnimi pogoji. Ponu-
be upravi »Slovenca« pod
št. 13.945. (b)

Samostojne šivilje

perila, in strojne vezilje
s prakso, sprejme večje
podjetje. Pismene ponu-
be upravi »Slov.« pod
»Vestno delo — dobra
plača« št. 14.779. (b)

Renomirana

nemška avtomobilna isče
kapitalno močnega za-
stopnika za dravsko ba-
novino. — Dopise poslati
upravi »Slovenca« pod
»Krafdieselswagen 555«
št. 15.239. (b)

Lepa eksistenca

se nudi mlademu gos-
podu, ki bi prevzel prodajo
avtomobilov za renomi-
rano nemško tvrdko. —
Predpogoji znanje šofira-
nja in lep nastop. Pred-
vajačni voz brezplačno na
razpolago. Interesenti naj
poslije svoje ponudbe z
osebniimi in podatki o do-
sedanjih zaposlitvi in fo-
tografijo upravi »Slov.«
pod zn. »Lepa bodočnost«
št. 15.202. (b)

V pisarno

se sprejme začetnik, vesč
strojeplaja, knjigovodstva
in korespondence. Ponu-
be: trafikar, Tyrseva ce-
sta 37 b. (b)

Službe iščejo

Službo hišnika ali sluga
išče 38 let star kmečki
fant, vesten, trezen in
pošten. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Zmožen«
št. 15.176. (a)

Šofer

išče službo: gre tudi v
tovarno, skladišče, zmo-
žen pisarniških del in
kavetje. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Diesel«
št. 15.253. (a)

Pouk

Citre poučuje

z uspehom tudi starejše
osebe Emil Mesgoltis —
Jurčičev trg 2/II. (u)

Krojni tečaj

v damskem salonu

Jožice Kumelj
jamči popoln uspeh.
Cena tečaja Din 250.—
Pričetek 4. okt. — prijave
Ljubljana
Zidovska ulica 3/III.

Dijaki

Dijaka (-injo)

ali gospodično sprejme v
prvovrstno oskrbo boljše
družina. Na razpolago
klavir, nemška in ita-
lijska konverzacija. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Sredi mesta«. (D)

TEL. 22-21 **Denar**

HRANILNE KNJIŽICE

vrednostne papirje vnov-
čuje po najboljši ceni in
takojšnjemu izplačilu —
izposluje vse bančne
denarne, kreditne in bla-
govne posle
najkulantnejše

ALOJZIJ PLANINŠEK

trg. ag. bančnih poslov

LJUBLJANA

Beethovnova ulica 14/L

Telefon 25-10.

BANČNO KOM. ZAVOD

in MENJALNICA

MARIBOR

Aleksandrova ulica št. 40

vnovčuje

HRANILNE VLOGE

bank in hranilnic.

kupuje

vrednostne papirje, va-
lute in zlatnike po naj-
višji dnevni ceni.

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Sloven-
ska banka v Ljubljani.
Krekov trg 10, tel. 37-52.

Iščem posojilo

10.000 din. Visoko obre-
stujem. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Sigur-
nost« št. 15.256. (d)

Prodamo

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus-
plašče itd. Dober nakup.
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana. (1)

Kompletno opravo

za specerijsko trgovino
prodaja Ivan Kunaver -
Bied. (1)

Kožuhovino

se najugodnejše kupi in
strokovno izdela pri Do-
lenec Josip, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 19, tele-
fon 22-62. (1)

Železne postelje

po naročilu, posteljne
mreže ta pocinkane in
pobakrene žice, ter vrt-
ne zložljive železne stole
dobite najceneje pri:
Strgulac Pavel, Gospo-
svetska cesta 13, Ljub-
ljana. (1)

Kupujte pri naših inserentih

Kislo zelje, repo, sarmo
prvovrstno, po konkuren-
čni ceni, dobavlja vsako
množino Homan, Sv. Pe-
tra cesta 81, Ljubljana. -
Telefon 25-39. (1)

Poséstva

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno na-
obrazenj posredovalec —
Cesta 29. oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napro-
daj večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgoveških in stano-
vanjskih hiš in vil. Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago. (p)

SOBE

IŠČEJO:

Opremljeno sobo

za dva gospoda takoj od-
dam. — Starj trg 2/II.
desno. (s)

Kupimo

Železno blagajno

dvoresorno, kupimo. Po-
nudbe »Kmetijski nabav-
ni in prodajni zadrugi«
v Izlakah. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje

(kopalnica), sredina me-
sta, isčem za november.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Udobno« 14.864. (c)

Za jugoslovanski patent št. 7035 od 1. dec. 1929 na

silostroj na gorenje

(Verbrennungskraftmaschine)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenjene
ponudbe na: patentni inženjer ing. Hinko Petrič,
Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Mag. št. 56.938/37.

Razglas

Ker je od časa, ko je poginil pes, na katerem
je bila ugotovljena steklina, preteklo že tri me-
sece in se do danes v področju mesta Ljubljane
ni pojavil noben nov slučaj stekline, mestno po-
glavarstvo v Ljubljani na podlagi zakona o od-
vračanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni in
tozadavnega pravilnika (steklina točka 13, odst. 2)

ukinja pasji kontumac

ki je bil odrejen s št. 40.977 dne 3. julija 1937,

V Ljubljani, dne 22. septembra 1937.

Za predsednika: Jančigaj, Lr.

Zahvala

Vsem, ki ste ob prerani smrti našega nepozabnega
soproga, sina, brata, gospoda

Jelovška Leona

z nami sočustvovali, prišli od blizu in daleč, da ga zadnji-
krat pospremite, se prirčno zahvaljujemo.

Maše za dušnice se bodo darovale v Ljubljani v petek
24. septembra ob sedmih v cerkvi Marijinega Oznanjenja,
na Vrhniki in v Logatcu.

Ljubljana, dne 23. septembra 1937.

Rodbina Jelovšek.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega soproga, papana,
sina in brata, gospoda

Franca Bezlaja

admin. kapetana I. st.

izrekamo najpriskrnejšo zahvalo vsem, ki so dragega pokojnika
obiskovali v bolezn, zlasti preč. o. dr. Angeliku Tomincu za
vso duhovno tolažbo, in vsem, ki so ga pokropili, mu prinesli
toliko krasnega cvetja in ga pospremili k poslednjemu domu.

Prav posebno zahvalo smo dolžni za častno spremstvo
komandantu divizije g. generalu Lazi Toniću, nadalje načel-
niku štaba g. polkovniku Mihajloviću Dragoljubu, načelniku
intendanture g. majorju Mihiću Ivanu, g. kapetanu Sokoloviću
Tomi za poslovlne besede, ter vsem pokojnikovim tovarišem
in prijateljem.

Sv. maša za dušnice se bo brala v soboto, dne 25. septem-
bra ob sedmih zjutraj v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.
V Ljubljani, dne 22. septembra 1937.

Zalujoči rodbini

Bezljaj in Fink.

Agnes Günther:

Dušica - Rožamarija

»Ljubi oče, tudi mevže kot jaz, se lahko končno
opogumijo. Prebudila sem se iz globokega sna in
pravljice o labodjih devah so mi že čez glavo.
Harro ti je dal neko častno besedo!«

»Torej ti je Harro to povedal?«

»Nisem mu dala miru, dokler nisem tega izve-
dela. Jaz vendar ne morem več dopustiti, da se z
mojo osebo mešetarji, kot bi morala večno ostati
otrok! Harro o mojem početju ne ve ničesar. Oče,
moraš mu vzeti častno besedo!«

»Ze ob tvojem poročnem dnevu sem mu jo
hotel vrniti, toda on ni hotel o tem ničesar elišati.
Vzroki ti gotovo niso neznani. Rožamarija, tu ne
gre samo za vaju, gre za bodočnost vajinega rodu.
V minulem letu si prestala silen vihar! Dvomljivo
je še, če bi že res mogla dati življenje zdravemu,
čvrstemu otroku. Ti si moja edina nada, Roža-
marija!«

»Ce se mi pa še ta odvzame, potem vobče ne
vem, čemu sem živela!«

»Oče, ne zamolči mi ničesar!... Poizkusi z
menoj!«

»Hočem ti vse razodeti. Rožamarija... Jaz
itak ne smem več upati, da bi se mi narodili lastni
otroci. Tu pa tam se mi dozdeva, da je tako prav.
Morda bi bil še nesrečnejši, ako bi se bile izpolnile
moje nade in težnje. Toda potem mi je zopet,
kot bi mi nastavlili eekiro ob korenine. Moje živ-
ljenje je bilo neplodno. Marekaj sem započel, kar
bo prineslo koristi šele v tridesetih, petdesetih letih.
Prevzel sem etarine, kajti stare stvari nosijo vendar
s seboj blagoslov, čeprav jih vzdržujemo zgolj iz
epošiljivosti. Tako eta ravnala moj oče in ded. Mi
moramo živeti za vnuke. Mi smo vsi le členi ene
in iste verige. Ako se le en člen stre, je veriga
raztrgana. In čas vleče z vso silo ob tej verigi.
Bodi prepričana, Rožamarija, da sem poizku-
šal, vdati se v svojo usodo. Saj sem vendar tako

osamljen! — Mogel bi ti še poskrbeti za lepo doto,
ne da bi oskodoval naslednika —, toda je to namen
življenja?«

»Oče, Harro vendar ne mara...«

»To mi ni neznano. Toda mi, ki smo dediči,
imamo tudi svoje dolžnosti. Radi tega sem Harra
vzljubil, Rožamarija. Njegova dediščina je bil kup
ruševin in staro ime. Kako zvesto se je zavedal
evoje dolžnosti!«

In ker človek brez nade ne more živeti, sem
se začel zanimati za Harrove rodbinske listine.
Na srečo je njegov oče najvažnejše listine nosil s
seboj v železni kaseti. Tako se niso mogle izgubiti.
Posvetoval sem se z učenim veščakom v Leipzigu,
ki se peča s takimi zadevami. Previdno sem pustil
sondirati pri Njegovem Veličanstvu! Saj me raz-
umeš, Rožamarija?«

»Zal ne docela, oče. V moji glavi se mešajo
železne kasete in gospodje iz Leipziga. Saj veš,
kako sem bedasta!«

Knez jo prime za roko ter jo pogleda s svo-
jimi lepimi, temnimi očmi, kot je še ni nikdar po-
gledal. V njih se zrcali vse prosoče, silno hre-
penenje.

»Rožamarija, kaj —, ko bi tvoji sinovi postali
gospodarji v Braunecku!«

Silna rdečica je zalila njena ličeca, njene pri-
so se razširile. Kako jasno in globoko se je za-
svetilo v njenih očeh! Bilo ji je, kot bi stala na
visoki gori in zrla v megleno morje, katerega
je hipoma raztrgal svetel, sončen žarek. V zeleni
dolini se zasvetila srebrni trak reke, ob bokih
gorovja zasije Brauneck s svojimi stolpi, v čigar
oknih se zrcali žareče sonce kot plamenč ogenj!

»Je še daleč do tega, Rožamarija! Moral bi
še najmanj dvajset let živeti, da bi ti mogel to
obljubiti. Ob kakšni klavzuli se lahko še vse raz-
bije. Važna je tudi osebnost. Čakajo nas še ve-
like in težke žrtve Brauneške dediščina bi tvojim
sinovom ne zajamčila mirnega življenja. Vsega
tudi ne bom mogel vzdržati. Dva zadnja bratranca
na Češkem bosta morala dobiti vsak svoj delež. Na
srečo se je eden izmed njihju že sam izločil, ker

je sklenil stanu neprimeren zakon. To zahtevajo
tudi rodbinska določila.

Drugi je lahkoživec in zelo lahko miseln. Čim
dalj časa živim, tem laže se bo mogoče z njim
poravnati.

Toda jaz moram imeti čvrste vnuke in ne
sme me že v naprej motiti borba za življenje!

In ravno najstarejši...

Nazivali me bodo morda s fantantom, ki za-
metuje, kar ima in stavi vse upe na menico bo-
dočnosti. To stane žrtve, Rožamarija! Palačo v
Berlinu bom moral prodati, njena vrednost se je
polastila, da mi stari gospodje v brauneški grob-
nici ne bodo dali mirno poleg sebe spati, da bom
moral strahiti po zapuščenem, epačenem Braunecku.

Ti boš molčala, Rožamarija?«

»Hočem molčati, oče. Saj sem tudi iz tvojega
rodu — iz rodu Brauneckerjev!«

»To boš še morala dokazati, Rožamarija!
Brauneški značaj se v človeku le polagoma po-
javlja.«

Rožamariji se nič kaj ni mudilo domov. Iz
brauneške palače jo je sicer pregnala ledena burja.
S svojim očetom je še srečno ulovila tajen esestanek
ter je prebila z njim krasen dopoldan ob samot-
nem, zaledenem sakrovskem jezeru. Potem pa se

je podala k teti Heleni, katero je njena nezgoda
hudo nadlegovala.

Teta Helena je bila iskreno vzradoščena ob
prihodu Rožamarije ter jo je dan za dnem zadrževa-
vala. Kar ji je izročila že davno in željno pričaka-
vano pismo njenega soproga. Doslej ji je le z
dopisnicami na kratko poročal, kako se mu godi.
Rožamarija brž izgine s pismom v svojo sobo.

»Moja draga Roža! Ali se še sploh nameravaš
vrniti? Zakaj si odšla, to sem približno zaslutil.
Pa čemu se še obešaš na teto Heleno? Mar se
bojiš, da bi Te prerano vzel iz tvoje zelenosrebrne
oltarske dolbine? S tem sem ti prav za prav vse
povedal, kar sem nameraval in bi lahko pismo
zaključil ter vse nadalje prepustil Tebi, ti hu-
dobna Roža! V pobjegih se boš v teku let še prav
imenitno izvežbala. Zadnja pustolovščina je bila
prav dobro prirejena. Vse spoštovanje! Toda na-
daljnje vežbe nameravam preprečiti z močnim
zapahom!«

Ko bi v tem hipu ne zrl v Tvoje oči, ki se
vse preplašene upirajo vame, bi bil dovolj hu-
doben, da bi to pismo sklenil ter ga brezbržno
izročil pošti, da Ti ga dostavi. V tem primeru
bi se moral zbiti, da pobjegnesh tudi teti Heleni
ter dospesh vsa skesana in skrušena na kupferber-
ški kolodvor z večernim vlakom, s tem najstraš-
nejšim vozilom na svetu! Radi tega nadaljujem na
drugi strani. Kuharica si mora gotovo domisljati,
da si zelo ekopa, kajti dokler si zdoma, mi streže
posebno imenitno. Danes sem se v svoji obupni
osamelosti preril skor celo pojedino. Zato sem bil
danes popoldne strahovito len in kadim že drug
smudko. Zakadil sem Ti celo tvoje svečišče — tvoj
kujavi kotiček. In vendar vidim Tvoje oči vse-
povsod, Trnuljičica!

Nekaj Tvojega je v teh prostorih obviselo in
bolj ko me zagrinja modri dim, tem bolj Te vidim
in mislim nate. Ti hudobna Roža! In pri vsem tem
postajaš neprestano lepša! Boš že morala sama
priti, da se razblini tvoja umišljena slika, okoli
katere že počenja legati rahel svetniški sijaj. Ali
ga še vobče smeš pričakovati, ti pobjega deva?